

PEDAGÓGUSOK LAPJA

56. ÉVFOLYAM 11. SZÁM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA ÉS HÍRLEVELE
2000. NOVEMBER 14.
ALAPÍTVÁ: 1945-BEN

Szakszervezeti összefogás, közös nagygyűlés*

Egy évtized telt el a rendszerváltás óta. Egy évtizede halljuk, hogy demokratikus jogállamban élünk. Valóban így van? Ha tisztán jogi értelemben nézzük, minden bizonnyal. Államrendünk alkotmányos, kiépültek a jogintézmények, a piacgazdaság működik, állítólag jól, és egyre jobban. Ha ez az igazság, akkor mi a gondunk? Miért érezzük rosszul magunkat?

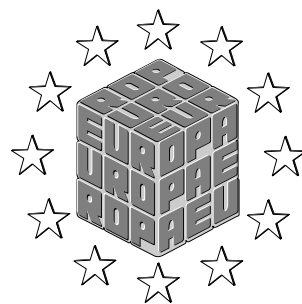
Talán azért, mert a lezajlott gazdasági folyamatoknak több a vesztese, mint a nyertese. Mert a mindennapok valósága azt igazolja, hogy a demokrácia többnyire csak a parlamenti pártok demokráciája, a jog a mindenkori kormánytöbbség joga. Ebbe a „furcsa” demokráciába azonban a szakszervezetek tudtak más hangot is belevinni. Nemrég megjelent „A munkaügyi kapcsolatok a rendszerváltás után” című tanulmányból idézek: „A rendszerváltás óta a politikai pártokon túl egyedül a szakszervezet volt az, amely jogot formálhat a politikaformálói minősítésre. A legjelentősebb politikai szerepvállalásuk az volt, amit a békés, nagy társadalmi konfliktusok nélküli gazdasági átalakulás folyamatában játszottak. A társadalom talán ezeket az erőfeszítéseket nem is érzékelte, hiszen az átalakulás éveiben nem arról szóltak a szakszervezetek tárgyalásai, megállapodásai, hogy milyen emeléseket, új juttatásokat tudnak kiharcolni, hanem arról, hogy a társadalom különböző rétegeinek a veszteségeit hogyan lehetne csökkenteni”. Az idézethez már én teszem hozzá, hogy emelésekről, juttatásokról most szólhatnának a tárgyalások. Ehhez azonban valódi tárgyalásokra, rendezett érdekegyeztetési intézményrendszerre, s valamennyi résztvevő konszenzust teremtő akarataira lenne szükség. Ma ez nincs így. A munkáltatók, az önkormányzatok, a kormány gyakran értelmezik úgy az érdekegyeztetést, hogy a szakszervezeteknek nincs más dolguk, mint a tudomásulvétel. De legyünk őszinték. Időnként mi is azt hisszük, hogy csak az az érdemi egyeztetés, ha a mi elképzeléseink maradéktalanul érvényesülnek.

A közszféra szakszervezetei számára különösen nélkülözhetetlen a munkaügyi kapcsolatok hatékonyan működő intézményrendszere, amelyben a szakszervezetek a munkahelyektől a kormányig, szabályozott keretek között érdemi döntéshozókkal folytathatnak párbeszédet. Ha kell az intézményvezetővel, az önkormányzattal, az ágazati miniszterrel, de ha szükséges, akkor a kormánnyal – vagy uram bocsáss – a miniszterelnökkel. Ma ennek elvileg adott a feltétele, de a gyakorlat rossz határfokú, és nem a szakszervezetek hibájából. A szakszervezetekkel való eszmecsere nem múlhat a döntéshozói akarat kizárólagosságán, a partnerek pillanatnyi rossz vagy jó hangulatán. Ne feledjük: a munkabéke a társadalmi béke egyik fontos előfeltétele. A közszféra nemcsak százazrek munkahelye, hanem olyan intézmények és szolgáltatások komplex rendszere, amely az egész társadalmat átfogja. Az igazgatás, az egészségügy, az oktatás, a kultúra, a közrend nem csak, sőt nem elsősorban a benne dolgozók szempontjából fontos. A harmadik évezred Magyarországa csak színvonalas közszolgáltatásokkal lehet üzemképes. Megélhetési gondokkal küzdő köztisztviselőktől, rendőröktől, orvosoktól, ápolónőktől, egyetemi oktatóktól, óvónőktől, tanároktól, a kultúra, a művészetek terjesztőitől, kutatóktól – és még hosszan sorolhatnám – nem várható el olyan teljesítmény, amelyet a társadalom joggal igényel, s ami mindannyiunk alapvető érdeke. A ma iskolapadban ülők életük nagy részét európai uniós polgárként fogják leélni. Nem mindegy, az oktatás mennyire tudja felkészíteni őket arra, hogy versenyképesek legyenek az országhatáron belül és kívül is. Közös felelősségünk, hangsúlyozottan beleértve a politikát, a mindenkori kormányt, döntéshozókat, hogy gyermekeinknek legyen esélyük a majdani Európában, a harmadik évezred világában az értelmes életre.

A kormányt a közszférával szemben nemcsak politikai döntéshozói felelősség, hanem munkáltatói felelősség is terheli. Ez vezeti a SZEFE-t is a kormánnyal folytatott tárgyalásokon. Mi a megállapodás szándékával, de nem annak kényszerével ülünk asztalhoz.

Korszerű Magyarországot akarunk, amely elképzelhetetlen jól működő közszolgálat nélkül! Mindenki számára élhető Magyarországot akarunk, ahol aki közfeladatra vállalkozik, az kiszámítható életpályát láthasson maga előtt, amely nem a politikai hovatartozás, hanem a munka minősége alapján teszi lehetővé az előrehaladást! Olyan országot akarunk, ahol a többség nyertese a változásoknak, és a lemaradókat az egészséges társadalmi szolidaritás segíti! Olyan hazát akarunk, ahol mindenki polgár lehet, nem csak választópolgár! Ez a célja a szakszervezeti összefogásnak is, amelyben tevékeny szerepet vállalunk. Hiszem, hogy a mai nagygyűlés fontos állomása lesz ennek.

Varga László

A MEGOLDÁS

A TARTALOMBÓL:

- **IRÁNY
AZ EURÓPAI UNIÓ:
SZOCIÁLIS DIMENZIÓ II.**
- **A SZAKSZERVEZETI
ÉLET ESEMÉNYEI**
- **TOVÁBBI PSZ-
KEZDEMÉNYEZÉSEK**
- **PARLAMENTI VITA:
KÖLTSÉGVETÉS-
KÖZOKTATÁS**
- **A HELYI
KÖLTSÉGVETÉSEK ELÉ**
- **A JOG ASZTALÁRÓL:
MUNKAI DŐ-
KEDVEZMÉNY,
MUNKAVÉDELEM**
- **TUDNIVALÓ:
NYUGDÍJPÉNZTÁR,
BANKSZÁMLA
PEDAGÓGUSOKNAK**

* A Nemzeti Sportcsarnokban rendezett nagygyűlésen elhangzott beszéd szerkesztett változata.

OLVASD ÉS ADD TOVÁBB!

A Pedagógusok Lapja szakszervezetünk tisztségviselőinek, tagjainak egyik legfontosabb információforrása. Minden PSZ-alapszervezethez (intézményhez) egy-egy példányban juttatjuk el, településenként egy címre postázva. Föltétlenül szükséges, hogy lapunkat minden helyi intézményben késlekedés nélkül megkapja a PSZ-alapszervezet titkára. Az ő felelőssége pedig abban rejlik, hogy egyrészt maga gondosan elolvassa és számonként gyűjtse a lapot, másrészt igyekezzék azt minél több kollégával megismertetni. Tehát szinte mozgalmi parancsként szól mindegyiküknek: "Olvasd és add tovább, illetve hívd fel a figyelmet rá! A fontosabbnak, érdekesebbnek ítélt anyagokat másold le, és helyezd el a tanári hirdetőtábláján."

Természetesen a Pedagógusok Lapjához előfizetéssel is hozzá lehet jutni. Ebben az esetben közvetlenül az előfizető címére postázzuk.

Az évi előfizetési ár 2000 januárjától 3.000 forint, amelyet egy összegben kérünk. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek pedig - megrendelő levelük alapján - csekket postázzunk. Csak a befizetés megérkezését követően, utólag tudunk számlát küldeni.

Továbbra is szívesen fogadjuk a hirdetéseket a következő, változatlan fizetési feltételekkel: egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 80.000 forint, fél oldalas 40.000, negyed oldalas 20.000 forint. Az apróhirdetés közlési ára: szavanként 30 forint. Minden egyes díjtételt 25 százalékos áfa terhel.

Köszönet

A Gárdonyi Géza Alapítvány kuratóriuma köszönetét fejezi ki mindazon kollégáknak, akik – az alapítvány rendeltetését helyeselve – 1999. évi személyi jövedelemadójuk egy százalékát felajánlották a kitűzött nemes célra. Figyelmességük révén 272.253,- Ft-tal gazdagodott az az összeg, amelyből a nehéz sorban élő, idős pályatársainkat segíteni tudjuk. A kuratórium e hó végén dönt arról, hogy az alapítvány számlájára befizetett összeg kamatainak és 1999. évi egy százalékos szja-részesedésnek együttes felhasználásával kik kapnak anyagi támogatást az idén meghirdetett segélykérő pályázat résztvevői közül.

A következő számunkban, megyénként részletezve, ismertetjük az elbírált pályázat adatait.

NÉPSZAVA A PEDAGÓGUSOKNAK

A Pedagógusok Szakszervezete és a Népszava közötti együttműködés eredményeként a nevelési-oktatási intézmények, a PSZ-szervezetek és a pedagógusok jelentős kedvezménnyel fizethetnek elő a sokak által kedvelt, nagy múltú napilapra, a Népszavára. Ennek feltételeiről következő, december elején megjelenő számunkban részletes tájékoztatást adunk.

HIRDETÉS

Kedvezményes tábori szálláshely Csepelen, a Kis-Duna partján. 200 fő befogadására alkalmas ifjúsági tábor várja látogatóit ezen a parkerdővel borított, vízparti területen, mely egyaránt alkalmas osztálykirándulások és nagyobb táborok lebonyolítására is. A terület saját csónakházzal, illetve sportpályákkal rendelkezik. A csepeli strandfürdő közelsége, valamint a főváros látnivalói is elősegítik vendégeink kikapcsolódását.

2000-ben érvényes díjszabásaink: szállás köházban 700 Ft/fő/éjszaka, pavilonban 550 Ft/fő/éjszaka. Vendégeink számára igény szerint napi háromszori étkezést tudunk biztosítani.

Érdeklődni az 1/276-9573, illetve a 06/209-836-537 telefonszámokon lehet.

Biztos munkahelyet, ingyenes átképzést, alapfizetést, meglévő ügyfélkört biztosít pályamódosító pedagógusok részére piacvezető pénzintézet.

További információ: Takács Marianna, 351-3090, 06-20-371-6763.

Amerikai babysitter programra keresünk 18-26 éves, angolul beszélő, jogosítvánnyal rendelkező hölgyeket. Legális, ingyenes kiutazás, tanulási lehetőség!!! – Angliában is! Tel.: 356-3211/173.

További információ: Takács Marianna, 351-3090, 06-20-371-6763.

Balatoni kirándulási, erdei iskolai és üdülési ajánlatok kedvező áron. Tel.: 20/92-21-581.

In memoriam
KOVÁCS GYÖRGY

Fájdalmas hirtelenséggel elhunyt Kovács György, a tiszavasvári Kabai János Általános Iskola címzetes igazgatója. A családjáért és másokért is élő, csodálatosan meleg szíve 70 éves korában szűnt meg dobogni.

Temetésén ott volt a fél város és a környék apraja-nagyja, szeretteitől kezdve barátain és kollégáin folytatva a tanítványokig.

A testnevelőtanárok lelkes csapatával karöltve évtizedeken keresztül ápolta, óvta, vigyázta a megyében az ifjúság testi fejlődését. De nemcsak az ifjúságát, hanem a pedagógusokét is. Kovács György – nekünk Gyuri – több mint két cikluson keresztül a PSZ Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei bizottságának sportfelelőse is volt. Az elismerések sokasága dokumentálja, hogy milyen eredménnyel. Helyi, megyei, országos sportversenyeken mindig ott voltak vezetésével megyénk versenyzői.

E sorok írójának személyes jóbarátja is volt. Egyszer kedvenc sipját mutatta nekünk: „Tudjátok, mi a hosszú élet titka? – kérdezte. – Ha ezt a sipot a baráti körből én fújom meg utoljára.” Neki ez nem adatott meg. A sip örökre néma maradt.

Oláh Gábor,
a PSZ Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei
szervezetének nyugdíjas titkára

In memoriam
HETTMANÉK LÁSZLÓ

Nyolcvanhat éves korában, október 9-én elhunyt Hettmanek László gyémántdiplomás tanár, nyugalmazott ének-zene szakfelügyelő. Kiemelkedő pedagógiai munkásságával párhuzamosan odaadóan részt vett a szakszervezeti mozgalomban. Éveken át tagja volt Szabolcs-Szatmár-Bereg, majd Borsod-Abaúj-Zemplén megyei bizottságunknak. Életművének gazdagságát jelzi kulturális és mozgalmi kitüntetések sora. Hamvait a miskolci Mindszenti temetőben felesége és leánya mellé helyezték örök pihenőre.

Sokak szívében él a régi munkatárs és a nemzedékeket oktató-nevelő tanár emléke.

PEDAGÓGUSOK LAPJA

A Pedagógusok Szakszervezetének hírlapja és hírlevele

Felelős szerkesztő:

Árok Antal

Olvasószerkesztő:

dr. Fényi András

Technikai szerkesztő:

Márfiné Bécsi Erika

Szerkesztőség:

1068 Budapest, Városligeti fasor 10., Telefon/fax: 322-8464

Levélcím: 1417 Budapest, Postafiók 11.

Kiadja:

a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája

1068 Budapest, Városligeti fasor 10.

Központi telefon: 322-8452-től 56-ig

Internet: www.pedagogusok.hu

E-mail: pedagogusok@psz.datanet.hu

Felelős kiadó:

Borbáth Gábor főtítkárr

Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete

Évi előfizetési díj: 3.000,- Ft

Index: 26651 ISSN 0133-2260

A SZAKSZERVEZETI ÉLET ESEMÉNYEI

1. A PSZ Országos Vezetőségének 2000. november 6-i ülése eredetileg 5 témát tűzött napirendjére, ám ezt csak részben sikerült meg tárgyalni és döntést hozni.

- A kormány és a SZEF lehetséges megállapodásának írásbeli javaslatát nem tárgyalhatta a testület, mert azt a várakozások ellenére a kancellária nem juttatta még el az érintett szakszervezetekhez. (Azóta a megállapodástervezet munkanyaga megérkezett, ám az még testületi vitára nem érett meg, ezért egyelőre szűk körű szakmai egyeztetések folynak.)

- Az OV a PSZ esedékes országos küldöttgyűlésének időpontját 2000. december 9-re tűzte ki. Ezzel kapcsolatban megtárgyalta és elfogadta a küldöttgyűlés ügyrendjére vonatkozó javaslatot.

- Elfogadta a PSZ és az FDSZ közötti együttműködési megállapodást, amelynek szövegét e számunk 4. oldalán tesszük közzé.

- Az OV megkezdte, ám határozatkép telenség miatt nem fejezte be a PSZ-alapszabály módosításának vitáját. (A javaslat vitája a következő ülésen folytatódik.)

- A két OV-ülés között végzett munkáról *Borbáth Gábor* főtítkárt tájékoztatta a testületet, s ennek keretében az országos

vezetőség több döntést is hozott. Ezek az alábbiak:

- = A PSZ országos fórumsorozatát értékelve a testület határozott arról, hogy ennek következtetéseit, a PSZ további követeléseit nyilvánosságra kell hozni, és meg kell küldeni az oktatási miniszternek, illetve a miniszterelnöknek. (Az oktatási miniszternek eljuttatott levél szövegét lásd alább.)

- = A PSZ nem kezdeményez aláírásgyűjtési akciót a 2000. évi infláció miatti bérkorrekcióra. A követelések érvényre juttatását más módon próbálja meg (SZEF-kormánytárgyalások, közös ágazati és szakszervezeti fellépések, országgyűlési képviselők megkeresése) elérni.

- = Az inflációs hatások ellensúlyozására a PSZ kezdeményezi a 14. havi keresetlelem bevezetését az oktatás területén, az illetményrendszerbe beépítve, központi forrásból való finanszírozással. (A PSZ korábbi álláspontja a közalkalmazotti bértábla 5%-os 2000. évi korrekcióját szorgalmazta.)

- = A PSZ és az EDDSZ között a gyermekvédelem területén kialakult konfliktus kezelésére, illetve feloldása érdekében az ügyet a SZEF ügyvivő testülete és szövetségi tanácsa elé kell vinni.

Az országos vezetőség végül a PSZ internet-rendszerének kiterjesztéséről, a területi irodák bekapcsolódásáról, valamint a Népszavával való együttműködésről folytatott konzultációt.

2. A PSZ Titkársága és a Népszava főszerkesztője november 2-án tárgyalásokat folytattak együttműködésük továbbfejlesztéséről, annak fő irányairól. Ennek jegyében megkezdődött az együttműködési szerződés kidolgozása. Erről az aláírást követően részletes tájékoztatást adunk.

3. Az ÁMK-tagozat intézőbizottsága október 10-én ülésezett. Az elnök beszámolt a nyári és a tanév kezdési időszak szakszervezeti eseményeiről, képviseleti munkájáról. Ezt követően a tagozat éves munkaprogramját határozták meg. Ebben szerepel a tavaszi időszakban egy Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei kihelyezett intézőbizottsági ülés.

A Nyugdíjasválasztmány intézőbizottsága október 17-i ülésén összegezte tapasztalatait a szeptember 15-16-án, Balatonalmádiban tartott felkészítő tanácskozásról, amelyet a nyugdíjas kongresszusi küldöttek számára szerveztek. Ezután a titkár beszámolt a legutóbbi ülés óta végzett munkáról, majd a 2001. év programját állították össze.

Tisztelt Miniszter Úr!

A Pedagógusok Szakszervezete a 2001-2002. évi költségvetés tervezetét regionális tagsági fórumokon vitatta meg, melyeken szerte az országban több mint négyezer kollégánk vett részt. Több fórumon a minisztérium képviselői is jelen voltak, és biztos vagyok benne, hogy beszámoltak az ott elhangzott véleményekről, a kialakult hangulatról.

A Pedagógusok Szakszervezete Országos Vezetősége nevében szükségesnek tartom az összegzett véleményeket Miniszter Úrnak elküldeni.

A fórumok tanúsága szerint kiemelt fontosságúnak tartják kollégáink, hogy az emelkedő árak, az egyre növekvő infláció ellentételezésére még az idén érzékelhető bérintézkedésre kerüljön sor. Minden további ígéret beváltásának hitelét veszélyezteti, ha a kormány az idei évre tett ígétét nem teljesíti.

A 2001-2002. évi költségvetési tervek inflációs előrejelzéseit kollégáink jogos kétkedéssel fogadják. Ezért elfogadhatatlan számunkra, hogy az általános közalkalmazotti illetmények táblája 2001-ben csak 8,75, 2002-ben 7,75 százalékkal növekedjék. A minimálbér emelése – amit fontos lépésnek tartanak – olyan feszültségeket indít el, amelyeket helyi bérintézkedésekkel nem lehet kompenzálni.

Ezért javasoljuk, hogy a nem pedagógus közalkalmazottak eddigi 1,05-ös bérszorzó-ja 2001. január 1-jétől 1,1-re, a felsőfokú szakképesítésű és felsőfokú végzettségű kollégáké pedig 2001. szeptember 1-jétől 1,26-ra emelkedjen. Különben nem lehet az intézmények működését biztosítani.

Az eddig kiegészítő táblát kapott régi F és G fizetési osztályba soroltak esetében a garantált béremelkedést akár kiegészítő táblával, akár minimális kötelező béremelés előírásával mindenképpen kezelni kell, különben esetükben az 1,43-as bérszorzó nem eredményez reálkereset-növekedést. Ez igen sok kollégát érint, közöttük tömegével a legjobban képzett pedagógusokat.

A kötelező óraszámok emelését csak úgy tudják elfogadni, ha 2002. szeptember 1-jétől a szülői fogadóóra is a beszámított feladatok közé kerül. Folyamatos teendőnek tekintik a minőségbiztosításban való részvételt. Elfogadhatatlan számunkra, hogy az eddig fizetett szakköröket a kötelező feladatok közé sorolják.

A 2001 szeptemberétől ígért 20 százalékos keresetnövekedés garanciáját kéri minden bérelemre. A pótlékok kikényszerített bruttó 20 százalékos emelését szükségesnek tartják, a túlóraszámítás szempontjából pedig ragaszkodnak az eddigi 20 órás vetítési alaphoz.

Aggodalommal tölti el kollégáinkat az önkormányzatok helyi költségvetési tervezésében ama szándék, mely szerint - a Pénzügyminisztériumra hivatkozva - 2001-től 2 százalékos létszámcsoökkentést kívánnak előírni és alkalmazni.

Nehézséget látnak a fórumok résztvevői a dologi költségek biztosításában. Úgy ítélik meg, hogy az elkövetkező két év e téren is a helyi konfliktusok sorát hozza. Az önkormányzatok az előkészítés folyamán sorozatosan forráshiányra hivatkoznak. A megemelt minimálbér költségtobblete az adminisztratív és technikai dolgozók nagymértékű kiszervezését eredményezheti.

Az időközben megszavazott 2001-2002. évi adótörvények következtében tömegesen vesztek el kollégáink már 2001-ben az alkalmazotti kedvezményt, aminek társadalmi hatása a keresetemelkedés megítélését károsan befolyásolja.

Tisztelt Miniszter Úr!

Fontosnak tartanám, hogy ezekről a kérdésekről még a költségvetési törvény módosító indítványainak szavazása előtt tárgyalást folytassunk.

Budapest, 2000. november 13.

Üdvözlettel: *Borbáth Gábor* főtítkárt

A Gyermek- és Ifjúságvédelmi Tagozat ülése október 24-én zajlott, amelyen *Borbáth Gábor* főtárgyaló adott tájékoztatást a PSZ vezetőinek érdekegyeztető tárgyalásairól a 2000-2001. évi költségvetési törvényjavaslat területünket érintő kérdéseiről. Ezt követően konzultáció, tapasztalatcsere folyt a gyermekvédelmi területen dolgozók élet- és munkakörülményeiről, a PSZ-szervezetek működési feltételeiről, a Magyar Gyermek- és Ifjúságvédelmi Szövetség és az EDDSZ elnökének szakszervezetünkkel szemben indított akciójáról.

Az Óvodai Tagozat küldöttértekezletét október 25-én tartották meg, ahol új elnököt választottak *Makár Barnabásné* miskolci óvodavezető személyében. *Enesey Rita* lemondását sajnálattal fogadták el, és méltányolták eddigi tevékenységét. Ő elhatározását más, országos feladatra való felkészülésével indokolta.

Az Adminisztratív-technikai Tagozat november 7-én ülésezett. *Varga László* országos titkár tartott tájékoztatót a PSZ érdekegyeztetési munkájáról, s ebben az érintett réteggel kapcsolatos kérdésekről. Ezt követően *dr. Selmeciné dr. Csordás Mária* jogtanácsos munkaügyi, *Horváth Erzsébet* tb-szakértő pedig nyugdíjaztatással kapcsolatos kérdésekre válaszolt.

4. A PSZ Titkársága levélben fordult a szakszervezeti tagsággal nem rendelkező

nevelési-oktatási intézményekhez, amelyet a napokban juttat el az országos iroda a címzettnek. Ebben a PSZ bemutatja tevékenységét, felajánlja segítségét, szolgáltatásait, illetve szakszervezet létrehozását kezdeményezi. A levél „mellékleteként” a Pedagógusok Lapja legutóbbi számából is küldünk egy-egy példányt. *Az akcióval kapcsolatban kérjük a PSZ területi és helyi tisztségviselőit, hogy a következő hetekben erre a levélre hivatkozva keressék fel az érintett intézményeket, és szorgalmazzák szakszervezeti alapszervezet létrehozását.*

Részletek a szakszervezeti tagsággal nem rendelkező intézményeknek írott levélből: „Úgy gondoljuk, hogy nem illetéktelenül kopogunk be Önökhöz, hiszen a PSZ a magyar közoktatás egyetlen reprezentatív szakszervezeteként az országos, a területi és a települési érdekegyeztetések során nemcsak saját tagsága, hanem az egész ágazat érdekében lép fel. Képviseli a pedagógusokat, a nevelési-oktatási, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi intézmények valamennyi alkalmazottját.

Jól tudjuk, hogy az érdekvédelmi tevékenység általában nem hoz teljes sikert, jó esetben is csak részeredményeket. Hiszen az oktatás helyzetét meghatározó döntéseket nem a szakszervezet, hanem a parlament, a kormány, az önkormányzat hozza. Mi sajátos lehetőségeinkkel befolyásolni próbáljuk a

döntéshozókat: a tárgyalóasztalnál szakmai érvekkel, az országgyűlési és önkormányzati képviselők meggyőzésével; tagságunk aktivizálására támaszkodva időszakonként akciókkal, nyomásgyakorló eszközökkel.

Akár tárgyalunk, akár tüntetünk, követeléseink tényleges súlyát a mögöttünk álló szakszervezeti tagság támogatása, létszáma, ereje adja. Úgy véljük, hogy esélyeinket a fentiekén túl az európai integrációs folyamat is növeli, hiszen az Európai Unióban természetes követelmény a valódi szociális párbeszéd, a szakszervezeti vélemények figyelembevétele.

Ám nem csak ezért fontos a pedagógusok, a közoktatás alkalmazottainak összefogása, szakszervezetbe tömörülése. Intézményeink működési feltételei, munkakörülményei nagymértékben függenek a fenntartó önkormányzat finanszírozásától. Az itt születő döntések befolyásolására csak az adott területen reprezentatív szakszervezetnek van jogi lehetősége és esélye. A munkahelyeken pedig a kollektív szerződés jelenthet védelmet, előnyt, nemcsak a beosztottak, hanem az intézményvezetők számára is. Ez utóbbit ugyancsak megfelelő támogatással rendelkező szakszervezet kötheti meg. A munka során óhatatlanul előforduló konfliktusok kezelésében, a közösség formálásában is jelentős szerepet játszhat egy jól működő szakszervezet.”

Együttműködési megállapodás

a Pedagógusok Szakszervezete (a továbbiakban: PSZ) és a Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezete (a továbbiakban: FDSZ) közötti partneri együttműködésről.

A PSZ és az FDSZ szakszervezeti tevékenysége ugyanazonokon az értékeken alapul, és ebből adódóan a két ágazati szakszervezet eddig is bizonyosságát adta annak, hogy képes az oktatás érdekében országosan együttműködni.

A két ágazati szakszervezet – felismerve közös érdekelttségét az oktatás területén és átérezve ebből eredő felelősségét - a hatékonyabb érdekvédelem, érdekképviselés, érdekérvényesítés és a kormánnyal, az Oktatási Minisztériummal szembeni határozottabb, eredményesebb fellépés érdekében az alábbiakban állapodik meg:

1. Közös álláspontok, állásfoglalások kialakítására törekednek minden, a tagságukat és az oktatási ágazat munkavállalóit érintő kérdésben.

Együttműködésükben fontosnak tartják:

- a közalkalmazotti előmeneteli és illetményrendszer ágazati kérdéseit;
- a közalkalmazotti munkaügyi jogalkotást;
- az érdekegyeztetés ágazati rendszerének jobbitásához kapcsolódó kérdésekben a rendszeres konzultációt és az egyeztetett álláspontok együttes képviselését.

2. Az együttműködés keretében célszerűnek ítélik:

- a választott tisztségviselők rendszeres konzultációit;
- a közös érdekeltségű kérdésekben együttes testületi ülések rendezését, képviselést;
- közös álláspont kialakítását és képviselését az oktatás stratégiai kérdéseiben;
- közös rendezvények szervezését és a szakértői munka összehangolását;
- közös oktatási projektek és képzési programok szervezését;
- pedagógusképző intézmények végzős hallgatói számára tagszervező akciók tartását, amelyeknek célja, hogy a felsőoktatásban munkát vállalók az FDSZ, a közoktatásban munkát vállalók a PSZ tagjai legyenek;
- nyugdíjas szervezeteik, tagozataik és munkabizottságaik folyamatos kapcsolattartását, együttműködését.

3. A hatékonyabb érdekérvényesítés érdekében:

- összehangolják akcióikat;
- egyeztetik a nyomásgyakorlás lehetséges formáira vonatkozó álláspontjukat, és törekszenek az együttes fellépésre;
- a nemzetközi együttműködés keretében (Oktatási Internacionálé, Nemzetközi Szakszervezeti Szövetség, EU stb.) végzett munkájukat is egyeztetik.
- Oktatási Unió létrehozását kezdeményezik a többi - a felső- és a közoktatásban jelen lévő - jelentős szakszervezettel.

4. Az együttműködés tapasztalatait évente értékeli.

5. Jelen megállapodás 2002. március 1. napjáig érvényes.

Budapest, 2000. november 6.

Pedagógusok Szakszervezete

Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezete

IRÁNY AZ EURÓPAI UNIÓ

Az európai integráció szociális dimenziója II.

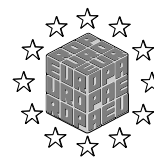
„Ne hadd el magad, öregem,
bőröd ne bízd kereskedőre,
ki elád felhőt az egen
s a földön telket vesz belőle.

Inkább segít a kutya szőre
a teríthető betegem,
semhogy magát miértünk törje,
aki sorsunktól idegen.”

(József Attila: Vigasz, 1933)

"A tanulmány megjelentetése a Külügyminisztérium támogatásával történt."

PSZ

A MEGOLDÁS

Strukturális Alapok, Európai Szociális Alap

A gazdasági és szociális kohézió változó tartalommal ugyan, de már a kezdetektől szerepelt az európai integráció célkitűzéseinek sorában. Az egyenlőtlenségeket csökkenteni igyekeznek mind a tagállamok között, mind azokon belül, az egyes régiók vonatkozásában. Ezeket a törekvéseket, intézkedéssorozatokat strukturális politikának nevezzük, amely strukturális műveletek révén valósul meg. Az ezekhez szükséges költségvetési eszközök a Strukturális Alapok és a Kohéziós Alap, amelyeket kiegészítenek az Európai Beruházási Bank nonprofit jellegű hitelnyújtásai is. *Strukturális Alapok* az alábbiak:

- Európai Szociális Alap (ESF);
- Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERDF);
- Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalap (EAGGF);
- Halászati Orientációs Pénzügyi Eszköz (FIFG).

Kohéziós Alap: a szegényebb országok megsegítésére, transzeurópai hálózatok kiépítésére, környezetvédelmi támogatás céljára.

Az EU strukturális (regionális) és szociálpolitikája a tagállamok közötti szolidaritás megtestesítője. Ennek jelentősége az új tagok csatlakozásával még inkább növekszik.

1. Az EU költségvetésének szerkezete (1997)

	A költségvetési juttatás összege (milliárd ECU)	A közös költségvetés százalékában
1. Közös agrárpolitika	41,23	47,0
2. Strukturális A. és Kohéziós A.	31,83	36,3
3. Belső politikák	5,15	5,8
4. Külső tevékenységek	5,75	6,5
5. Igazgatási költségek	2,79	3,1
6. Egyéb (pl. tartalékok)	0,87	1,3
Összesen	87,6	100,0

Forrás: General budget of the EU for 1997. OJ L. 44, 14. 2. 1997.

Az európai integráció alapító dokumentumának tekintett Római Szerződés (1957) azzal a szándékkal hozta létre az Európai Szociális Alapot (ESF), hogy közösségi pénzügyi fedezetet nyújtson a folyamatosan változó társadalmi és foglalkoztatási helyzet kezelésére. A kezdetben csak csekély mértékű alap mára már komoly pénzügyi forrásokkal rendelkezik, és jelentős támogatásokat képes biztosítani a munkahelyteremtés, valamint a szakmai és földrajzi mobilitás elősegítésére.

Az ESF a Strukturális Alapok részeként meglehetősen viharos átalakulásokon ment át. Eddigi története során hat reform bővítette, illetve formálta át (1971, 1977, 1983, 1988, 1993 és 1999). Kezdetben kizárólag az áthelyezési és átképzési intézkedések finanszírozására szolgált, és elsősorban a pályázatok benyújtásában jobban képzett, gazdagabb tagállamok hasznára működött. 1972-től szigorú nemzeti kvótákat alkalmaznak annak érdekében, hogy az alap forrásainak nagy része a szegényebb tagállamokba kerüljön.

A Strukturális Alapok, így az ESF ma hatályos rendszerének alapjait az 1988-as reformmal teremtették meg. A célok újrafogalmazása mellett átalakultak a döntési jogkörök és az eljárási rend is. A szemléletváltást jelezte a következő négy alapelv megfogalmazása:

Koncentráció: a rendelkezésre álló források szétforgácsolását kívánják megakadályozni a hatékonyság érdekében.

Programozás: a strukturális eszközöket három- vagy hatéves időtartamra tervezik; ez lehetővé teszi a különböző alapok működésének összehangolását, a következetes prioritási rendszer érvényre juttatását.

Partnerség: a projekteket a tagállamok, a regionális és helyi önkormányzatok, gazdasági szervezetek, valamint a szociális partnerek (szakszervezetek, munkaadói szervezetek) képviselőivel való egyeztetést követően nyújthatják be az Európai Bizottságnak (EB). A partnerség elvének nemcsak a pályázat kidolgozásában, hanem a végrehajtásban és az ellenőrzésben is érvényesülnie kell.

Addicionalitás: a közösségi hozzájárulás mindig csak kiegészíti, növeli a nemzeti, regionális vagy helyi hatóságok fejlesztésre és munkahelyteremtésre szánt erőforrásait.

A koncentráció alapelvét figyelembe véve a *Strukturális Alapok felhasználása hat célkitűzésre összpontosul:*

- elmaradott régiók fejlődésének és alkalmazkodásának támogatása;
- az iparilag leépülő térségek gazdasági szerkezetváltásának segítése;
- a tartós munkanélküliség leküzdése, a fiatalok munkába állásának megkönnyítése, a munkaerőpiacról való kiszorulás veszélyével fenyegetettek beilleszkedése;
- a munkavállalók alkalmazkodása az ipari szerkezetátalakításhoz és a termelési rendszerek változásához;
- vidéki területek fejlesztése és strukturális kiigazítása; mezőgazdasági és halászati termékek termelési, feldolgozási és értékesítési szerkezetének átalakítása;
- ritkán lakott területek gazdasági támogatása.

A felsorolt célok alapján a Strukturális Alapokból igényelhető támogatások két nagy csoportra bonthatók: egyrészt az országok és régiók fejlesztésére, másrészt a foglalkoztatási és szakképzés támogatására. A kevésbé fejlett tagországok és régiók elsősorban termelő, infrastruktúra-fejlesztő, gazdaságikörnyezet-javító beruházások és nem utolsósorban humán erőforrások fejlesztése céljára igényelhetik a támogatásokat. Ezek közül egyre inkább kulcsszereplővé válik a humán erőforrások fejlesztése, ami az ESF elsőrendű feladata főként a megfelelő képzési, foglalkoztatási és támogatási rendszerek, mindekenélőtt a szakképzés és átképzés területén. Ennek keretében elsősorban a következő törekvéseket támogatja:

- oktatási és képzési rendszerek fejlesztése, erősítése és javítása (beleértve a tanárok, oktatók képzését is);
- az üzleti élet szereplői és a képzési központok, illetve felsőoktatási intézmények közötti kapcsolat erősítése;
- középfokú és felsőfokú oktatásban dolgozó vezetők képzése;
- a fejlesztési és strukturális kiigazítási programokhoz kapcsolódó képzés elősegítése. (Az ESF kiadásainak százalékos megoszlását lásd a 2. számú táblázatban.)

Az Európai Tanács (ET) berlini csúcserkezte (1999) már az EU bővítésére tekintve fogadta el a Strukturális Alapok 2000-2006-os időszakára szóló alapelveit. A várható változásokra való tekintettel bizonyos reformokat is terveznek. Ennek során nagyobb lesz a koncentráció, a célok számát háromra csökkentik (az elmaradott régiók

segítése, a gazdasági és szociális átalakulásban lévő régiók támogatása, humán erőforrások fejlesztése). Egyszerűbb, de szigorúbb lesz a pénzügyi eljárás rendje. Az új szabályozás legnagyobb mértékben az ESF szerepét és működését változtatja meg. Bár mind a három célra nyújthat támogatást, a humán erőforrás fejlesztése stratégiai területként a középpontba került. Ezen belül a következő részfeladatok a leghangúlyosabbak:

- az aktív munkaerő-piaci politikák fokozása a munkanélküliség leküzdésére;
- a társadalmi kirekesztettség elleni küzdelem;
- az életen át tartó tanulás és képzés (life of learning) rendszereinek támogatása;
- a gazdasági és szociális változások követelte megfelelésnek a prioritása.

E változásokkal az ESF az európai foglalkoztatási stratégia megvalósításának legfontosabb eszközévé válik, bizonyítva az EU elköte-

zettségét a szolidaritás, az esélyegyenlőség javítása, a társadalmi kirekesztődés elleni küzdelem mellett.

2. Az Európai Szociális Alap kiadásainak megoszlása prioritásonként valamennyi cél tekintetében (1994-1999)

Fiatal álláskereső beilleszkedése	20,2%
Foglalkoztatás, növekedés és stabilitás támogatása	19,0%
Tartós munkanélküliek beilleszkedése	18,8%
Oktatási és képzési rendszerek fejlesztése	12,2%
A kirekesztődéssel fenyegetettek beilleszkedése	10,8%
Ipari szerkezetátalakításhoz való alkalmazkodás	9,9%
Szakmai segítség	3,1%
Egyenlő esélyek előmozdítása	3,1%
Humán erőforrás-fejlesztés a kutatás, tudomány, technológia terén	2,4%
Köztisztviselők képzése	0,5%

Forrás: The Europe... 1998, 30.

Az információs társadalom, a foglalkoztatás és a szociális kohézió stratégiája

Az Európai Tanács lissszaboni rendkívüli ülése 2000 márciusában foglalkozott e témával, és a XXI. század első évtizedére új stratégiai célokat tűzött ki az európai integráció elé. Eszerint az EU-nak a világ egyik legversenyképesebb és legdinamikusabb, tudáson alapuló gazdaságává kell válnia, amely fenntartható módon növekszik egyre bővülő foglalkoztatás és erősödő társadalmi kohézió mellett.

E célok elérése átfogó stratégiát követel meg, amely a következő fő területeket érinti:

- felkészülés a tudásalapú gazdaságba, illetve az információs társadalomba történő átmenetre, a kutatás-fejlesztés hatékonyabb kihasználása révén, beleértve a belső piac kiteljesedését is;
- az európai szociális modell korszerűsítése;
- megfelelő gazdaságpolitika alkalmazásával fenntartható, egészséges gazdasági környezet kialakítása.

E stratégiával az unió visszaállíthatja a teljes foglalkoztatottság megeremtésének feltételeit, s biztosíthatja azt, hogy gazdasága tartósan évi 3%-os ütemben növekedjen. Az új stratégia részben a meglévő mechanizmusok javításával, részben új koordinációs módszerek bevezetésével, az ET erőteljesebb, irányító tevékenységével hajtható végre. A továbbiakban az első két témával foglalkozunk.

Felkészülés egy versenyképes, dinamikus és tudásalapú gazdaságra való áttérésre.

Az információs társadalom kialakítása s az ebben rejlő lehetőségek jobb kihasználása érdekében az ET és az EB átfogó „eEurope” cselekvési tervet készít, melyben a bizottság kezdeményezését, a tagállamok hasonló politikáit, valamint az EB korábbi „Stratégiák munkahelyteremtésre az információs társadalomban” című közleményét veszik alapul.

A cselekvési terv erős hangsúlyt helyez arra, hogy valamennyi polgár internet-hozzáféréssel rendelkezzen, fejlődjön a tartalomszolgáltatás és az elektronikus kereskedelem. Ennek érdekében:

- az idei év során az ET az Európai Parlamenttel közösen kialakítja az elektronikus kereskedelem jogi feltételeit, különös tekintettel a szerzői jogok, az elektronikus fizetőeszközök, a pénzügyi szolgáltatások távkereskedelmének szabályaira;
- az ET a parlamenttel közösen 2001-ben véglegesíti a távközlési jogi szabályozásának keretét, s amennyiben szükséges, biztosítja a szükséges frekvenciákat a mobil távközlési rendszerek további fejlődéséhez. 2001 végére teljes mértékben integrálni és liberalizálni kell a távközlési piacot;
- a tagállamok elkötelezték magukat arra, hogy 2001 végéig valamennyi iskolában lehetővé teszik az internet-hozzáférést, és 2002 végére valamennyi tanárt felkészítik az internet és a multimédiás források használatára;
- a tagállamok 2003 végéig megeremtik az általános hozzáférést a főbb közszolgáltatásokhoz.

A meghirdetett „elektronikai forradalom” esélyt nyújt arra, hogy az EU viszonylagos lemaradása az információtechnológiában (USA-tól, Japántól) belátható időn belül megszűnjön.

Az európai szociális modell korszerűsítése, a humán erőforrás fejlesztése

E stratégia értelmében az EU-tagországok oktatási és képzési rendszereit a tudásalapú társadalom követelményei és a foglalkoztatás növelésének céljai szerint kell átalakítani. Az új megközelítésnek három fő összetevője van: a helyi tanulási lehetőségek fejlesztése, az alapképzés javítása, különös tekintettel az információs technológiákra, és a szakképzettségek fokozott átláthatósága.

A tagállamoknak és a bizottságnak főként az alábbi területeken kell előrelépniük:

- az éves beruházások szintjének jelentős emelése az emberi erőforrások körében;
- az internettel ellátott iskolák és továbbképző központok mindenki számára hozzáférhető tanulási centrumokká történő átalakítása;
- az egész életen át tartó tanulás európai kereteinek kialakítása, különös tekintettel az informatikai ismeretek, idegen nyelvek, technológiai kultúra, vállalkozási és szociális ismeretek elsajátítására;
- 2000 végéig a tanulók, a tanárok és a kutatói személyzet mobilitását elősegítő intézkedések kialakítása a folyamatban lévő (Socrates, Leonardo, Youth) közösségi programok hasznosításával; 2002 végéig a tanárok mobilitását gátló tényezők felszámolása.

A foglalkoztatási irányvonalakra és a megvalósításukat biztosító Nemzeti Foglalkoztatási Akciótervekre épülő, 1997-ben beindított luxemburgi folyamat hatékonyságának fokozása érdekében az ET a többi között az alábbi feladatokat körvonalazza:

- a foglalkoztathatóság javítása érdekében a munkaügyi szolgálatnak európai szintű adatbázissal történő ellátása;
- a szociális partnerek közötti megállapodások bátorításával az egész életen át tartó tanulás elsődlegességének biztosítása;
- a szolgáltatási szektor munkahely-teremtési képességének fokozott kihasználása.

A korábbi folyamatok és a fenti intézkedések révén a jelenlegi 61%-ról 70%-ra kell növelni a foglalkoztatást az elkövetkező 10 évben, a nők foglalkoztatási arányát pedig 51%-ról 60%-ra szükséges emelni. Mindez nem új feladat; az internet korszaka kétségtelenül sok munkahelyet tesz ugyan feleslegessé, ám az is remélhető, hogy az új stratégia révén ennél többet fog teremteni.

A szociális védelem modernizálásának részeként az ET bátorítja a tagállamok együttműködésének, tapasztalatcseréjének fokozását, továbbá felhatalmazza a kérdéssel foglalkozó magas szintű munkacsoportot, hogy tanulmányozza a szociális védelem jövőbeli fejlődési irányait, különös tekintettel a nyugdíjrendszerek fenntarthatóságára.

PARLAMENTI VITA: KÖLTSÉGVETÉS–KÖZOKTATÁS

Az Országgyűlés 2000. október 16-án kezdte meg vitáját a kormány által beterjesztett 2001. és 2002. évi költségvetési törvényjavaslatról. Ennek a közoktatást, a pedagógusokat érintő részéről októberi számunkban részletes tájékoztatást, illetve véleményösszegzést adtunk. Most a költségvetési törvény parlamenti vitájába pillantunk be. Pedagógus országgyűlési képviselőknek, az oktatási és tudományos bizottság tagjainak, illetve az oktatási miniszternek (aki szintén pedagógus!) felszólalásából idézünk részleteket. Teljes panorámát terjedelmi okok miatt nem tudunk adni. Azon pártok képviselői közül „válogattunk”, akik a Pedagógusok Szakszervezete kezdeményezéseire fogadókészek, akikkel a PSZ vezetői hosszabb ideje érdemi párbeszédet is folytatnak.

Összeállításunkat az internet segítségével készítettük (www.mkogy.hu), hiszen itt minden érdeklődő számára hozzáférhető a parlament plenáris üléseinek jegyzőkönyve.

Szerkesztőség

Lezsák Sándor (MDF), az oktatási és tudományos bizottság elnöke, a bizottság előadója:

A bizottság több mint kétórás vita után, tartózkodás nélkül, 12 igen szavazattal, 9 ellenében általános vitára alkalmasnak tartotta törvényjavaslatot.

A bizottság többségi véleményét erősen befolyásolta az a tény, hogy a tárca rendelkezésre álló keretösszeg ismeretében az Oktatási Minisztériumnak el kellett döntenie, hogy fejleszteni akar, vagy pedig bért akar fejleszteni. Egyszerre minden fejlesztési célra nem rendelkezünk elegendő forrással. Véleményünk szerint a tárca jól döntött akkor, amikor a fejlesztésre fordítható keretösszeg többségét bérfejlesztésre kívánja fordítani.

A sikeres pedagógusbér-emelésnek két feltétele van: törvényi garancia és megfelelő forrás. Az előzetes egyeztetések során a tárca azt az alapelvet választotta, hogy két alapfeltételt kell teljesíteni: a pedagógus-munkakörben lehetőleg minden kereset emelkedjen, ugyanakkor a szakszervezetekkel is egyeztetve a keresetemelés ne járjon érdemi óraszámemeléssel. A bizottság véleménye szerint a költségvetés e területet érintő valamennyi része jó esélyt teremt arra, hogy a pedagógusok bérének növekedése a felzárkózás kezdetét jelentheti.

Vitát vált ki többek között itt a kötelező óraszámok kérdése. A többségi vélemény álláspontja szerint remélhetőleg mindössze annyi történik, hogy olyan feladat kerül a kötelező óraszámokhoz, ami a pedagógus számára amúgy is elvégzendő. Úgy vélem, hogy mind a kötelező óraszám kérdése, de sok-sok egyéb részletkérdés az általános és részletes vita ismétlődő témája lesz.

Az elmúlt esztendőben két olyan terület is volt, ahol a bizottság egyhangú szavazatával és a szaktárca támogatásával sem sikerült eredményt elérnünk. Elégtétel számunkra, hogy mind a kutatás-fejlesztés területén, mind pedig a kiskisiskolák megmaradása, megtartása érdekében e törvényjavaslat jelentős anyagi forrásokat mozgósít.

Dr. Jánosi György (MSZP), az oktatási és tudományos bizottság alelnöke, a kisebbségi vélemény ismertetője:

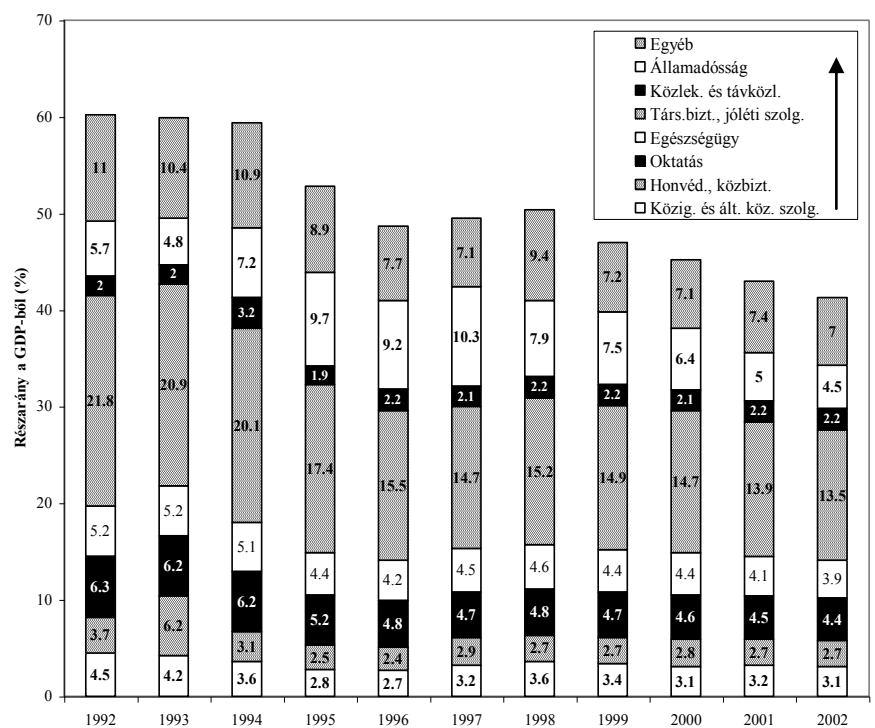
Az ellenzéki pártok képviselői nem tartották általános vitára alkalmasnak a törvényjavaslatot. A közoktatás terén azért, mert indokolatlan méretű módosításokat tartalmaz a közoktatási törvény területén.

Az ellenzék kifogásolta az úgynevezett 90 százalékos finanszírozási szabály felfüggesztését. Azt a passzust függeszti fel a törvény, amely kimondja: a központi költségvetésnek minden évben annyi központi támogatást kell biztosítania a közoktatás számára, amennyi a két évvel korábbi össz közoktatási kiadások 90 százaléka volt. Érthetetlen ez számunkra, hiszen éppen a jelenlegi kormánykoalíció erőltette be ezt a

90 százalékos passzust tavaly a közoktatási törvénybe, túllépítve a korábbi 80 százalékos szabályt, és rögtön az első költségvetésnél azonnal felfüggeszti az általa előírt követelményt. Ez világosan mutatja azt az eddig követett oktatási kormányzati logikát, amely éles szakadékokat állít a politikai deklarációk és a realitások közé.

Több ponton további tényeket függesztett fel a költségvetési törvény. Felfüggesz-

Az újraelosztás aránya a GDP százalékában, illetve annak összetétele (1992-2002)

A kilencvenes évek jelentős változása, hogy a bruttó hazai össztermék (GDP) egyre kisebb aránya kerül újraelosztásra, azaz a megtermelt jövedelmek egyre kisebb hányada jut az államháztartásba. Tehát csökken a jövedelemcentralizáció, s ezáltal az állam a GDP egyre kisebb arányát fordítja közkiadásokra: oktatásra, egészségügyre, közigazgatásra stb. Hol az ésszerű határ? Minden bizonnyal e területen is átesünk a ló másik oldalára, hiszen az újraelosztás aránya az EU-ban átlag 46%, miközben Magyarországon a költségvetési javaslat szerint ez 2002-ben 38% körül alakul majd. Nem csoda ezek után, hogy a költségvetés oktatási kiadásainak GDP-hez viszonyított aránya – miközben az ágazat az államháztartáson belül őrzi, esetleg javítja is pozícióját – folyamatosan csökken (1998-ban 4,8% → 2002-ben 4,4%). Az egyre eredményesebb gazdaság jövőbeli versenyképességének egyik legfontosabb tényezőjére, az oktatásra tehát relatíve egyre kevesebbet fordítunk. Az általánosan elfogadott EU-elvárás pedig 6%, az OECD-országok átlaga 5,9%.

Forrás: Miniszterelnöki Hivatal, PSZ

tette a taneszköz-beszerzési fejlesztésekre vonatkozó előírást, a könyvtáros tanítók beállítására vagy a vezetői státusok szabályozására vonatkozó törvényi garanciát is. Mindez elfogadhatatlan volt az ellenzék számára, mert ezeket a passzusokat is a jelenlegi kormánykoalíció vitte be a korábbi közoktatási törvénybe.

Mindez világossá tette, hogy a beígért pedagógusbér-emelésen túl semmilyen valószínűsíthető forrás nincs a közoktatás számára. Nincs az esélyegyenlőtlenség mérséklésére, kezelésére forrás, nincs többletforrás a kisebbségi oktatás problémáinak rendezésére, és nincs igazán forrás az iskolaépületek, kollégiumok felújítására, fejlesztésére, márpedig sok helyen robbanásveszélyes helyzet közelébe jutunk, ha az iskolaépületek állagát tekintjük.

Ugyanakkor világossá vált, hogy a pedagógusok emelésére vonatkozó ígéretek is bizonyos ponton kétségessé válnak. A január 1-jei 8,75 százalékos béremelés, majd a szeptember 1-jei további 20 százalékos béremelés mindössze a jövő évben egy 16 százalékos bérfelzárkózásra ad lehetőséget havi átlagban lebontva. Azonban, ha figyelembe vesszük, hogy ebben az évben 3-4 százalékkal csökkent a pedagógusok keresetének reálértéke, mert az infláció túllépte már a 10 százalékot, akkor ez azt jelenti, hogy a nulla bázison azonnal mindössze 12-13 százalékos béremeléssel számolhatunk jövőre.

Révész Máriusz (Fidesz), az oktatási és tudományos bizottság alelnöke:

Nézzük meg, hogy mit tartalmaz a költségvetés a közszféra egy széles rétegére, a pedagógusokra vonatkozóan! A közalkalmazotti szféra, közöttük a pedagógusok az elmúlt tíz év nagy vesztesei voltak. Ha megnézzük, akkor azt tapasztaljuk, hogy a reálbéruk 1990-hez képest az idei évre körülbelül 20 százalékkal csökkent. Azt hiszem, ez nagyon szomorú, különösen akkor, ha közben arról beszélünk, hogy a tudásalapú információs társadalom felé haladunk. A pedagógusokat saját tapasztalataim alapján a fórumokon különösen zavarni szokta, hogy folyamatosan azzal szembesülnek: a makro-gazdasági adatok kiválóak, ők ugyanakkor nem érzik azt, hogy személyes élethelyzetük jelentősen javult volna az elmúlt években, sőt életszínvonaluk romlását érzékelték.

Lássuk, mit tartalmaz rájuk vonatkozóan a következő kétévi költségvetés! Januárban várható egy 8,75 százalékos béremelés, szeptemberben ehhez 20 százalékkal növekszik a bérszorító, 1,19-ről 1,43-ra, és azt hiszem, ez mindenképpen nagyon jelentős, különösen ha még ehhez hozzávesszük, hogy 2002 januárjában újabb 7,5 százalékos bérfelzárkózás várható.

Ha megnézzük, hogy a mostani decemberi bérekhez képest hogyan változnak a pedagógusok bérei, akkor azt látjuk, hogy a következő év, azaz 2001 szeptemberében a bérek mintegy 30 százalékkal növekednek,

ami, azt hiszem, semmiképpen sem elhanyagolható. Ha a 2000. év teljes keresetét vetjük össze a 2001. év teljes keresetével, akkor ez a növekedés 15-16 százalékos, hiszen ennek a 20 százalékos bérfelzárkózásnak a hatása nagyjából 2002-ben jelentkezik.

Engedjék meg, hogy az óraszámemelésről néhány szót szóljak. Ez nem a kötelező órákat érinti, hanem olyan feladatokat sikerült megfogalmazni az Oktatási Minisztériumnak, amit mindenképpen el kellene végezni a pedagógusoknak óraszámemelés nélkül is. Ilyen a kerettantervekkel kapcsolatos munka, és ilyen a minőségfejlesztéssel kapcsolatos munka. Ezt fogalmazta meg az Oktatási Minisztérium, amikor a kötelezőórászám-emelkedésről beszélt egy, illetve két pluszórán. Emiatt, mivel szakórát nem érint, pedagóguslétszám-leépítés nem várható. Külön ki kell emelnem - és ez pozitív fejlemény -, sikerült a költségvetési tárgyalások során elérni, hogy az előző óraszámemelésből adódó, öt évre szóló, éppen most lejáratú fizetésemelést a költségvetésbe betervezhették. Emlékeznék tisztelt képviselőtársaim, öt évvel ezelőtt 18 órától 20-ra emelkedett a tanárok esetén a kötelező órák száma, és öt éve egy konkrét fizetésemelésben részesültek. Ezt sikerült megőrizni a költségvetésben.

Csige József (MSZP), az oktatási és tudományos bizottság tagja:

Az őszinte szándék - mert én ebben nem kételkedem -, hogy javítsák a pedagógusok helyzetét, sem az előző kormányoknál, sem ma nem tud eljutni oda, hogy valóban olyan helyzetbe kerüljön ez a rendkívül fontos társadalmi réteg, a pedagógustársadalom, amely legalább az elfogadhatóság szintjét elérné. *(Varga Mihály pénzügyi államtitkár közbeszólása: De miért?)* Végig gondolom, végig gondolom, hangosan és őszintén. Azért, mert túl nagy réteg ahhoz, hogy a kormányok elfeledkezzenek róla, és túl nagy réteg ahhoz, hogy rövid idő alatt könnyen segíteni lehessen rajta. Így gondolkodik a pénzügyi ész, és így kényszeríti gondolkodni a kormányzatot egy-egy nehéz időszak. És ezt megéltük már többször, és úgy látom, még mindig ezt éljük.

Még egyszer mondom: eszembe nem jut a szándékot kétségbe vonni, de azt igen, hogy az eredmény legalábbis nem lelkesítő. Nekem már mondják - az öregnek jobban lehet mondani -, hogy ti sem tudtok csodát művelni, de itt azt ígérték! És miért nem kényszerítitek a kormányt - mondják egy ellenzéki nyavalyás képviselőnek -, hogy teljesítse az ígéreteit? Egyetlenegy fideszes képviselőtársam nem fogja elhinni nekem, hogy voltam már olyan pedagógusrendezvényen, ahol a megszólalók közül én látszottam a leginkább kormánypártinak. Debrecenben, két hete, a Pedagógusok Szakszervezete által szervezett hárommegyes tanácskozáson vettem részt. Meglehetősen radikális és kemény hangok hallatszottak. Nem jó, még az ellenzéknek sem jó hallani. De nem azért, mert kormánypárti lesz, hanem azért, mert a

többszöri becsapottság érzése az embereket hiteltelenné teszi, és a hiteltelenség rossz cselekedetekhez vezet.

Pokorni Zoltán oktatási miniszter, országgyűlési képviselő (Fidesz):

Tisztelt Ház! Az önök pártjai a nyilatkozataikban arról győzték meg engem, hogy az oktatás barátait tisztelhetjük a parlamentben helyet foglaló valamennyi pártban. Hiszen egyetértünk abban, hogy az oktatásügy a legalkalmasabb arra, hogy Magyarország versenyképes legyen, s a magyar gazdaság, a magyar munkaerőpiac olyan módon alakuljon, amely hazánkat, érdekeinket megfelelően, az Európai Unió egymással versengő országai között képes jó centrumpozícióba hozni.

Egyetértünk abban, hogy az oktatás talán az egyedüli eszköz annak elkerülésére, hogy egy versenyelvű, teljesítményelvű társadalomban masszív hátrányokkal rendelkező, nagy társadalmi csoportok jöjjenek létre, erkölcsi és gazdasági feszültséget jelentve egy még-oly dinamikusan növekvő gazdaságban Magyarország számára is. Egyetértünk abban, hogy az oktatás nemcsak a társadalmi kohézió fenntartásának eszköze, a társadalmi kettészakadás elleni egyik legjobb és legkívánatosabb eszköz, hanem a kulturális folyamatosság, a kulturális kohézió fenntartásának eszköze is.

Egyetértünk abban is, hogy az oktatásnak fel kell készítenie a gyerekeinket, a most iskolapadban ülő fiatalokat egy új világra, amit legtöbbször informatikai társadalomnak, információs társadalomnak szoktunk hívni, és 18 vagy 22 éves korukban ne pusztán tagolatlan, gomolygó ismeretkazar legyen a fejükben, hanem legyenek annak a képességnek a birtokában, hogy el tudnak igazodni a saját gondolataikban, rendet tudnak teremteni a világban, s képesek kiegészíteni, folyamatosan megújítani a saját tudásukat. A XIX-XX. században ezt a képességet csak az úgymond értelmiségi szakmák követelték meg; a XXI. század ebben bizonyosan újat hoz. Ezt az alapképességet, kompetenciát követelik meg szinte minden foglalkoztatási csoporttól, nemcsak a hagyományos értelmiségi szakmáktól, hanem mindenkitől.

Nézzük, ezt hogyan támogatja, segíti a következő két év költségvetése! Az oktatási tárca költségvetése 2001-re örömteli módon nő, 168 milliárd forintra, ez közel 13 százalékos növekedés. S 2002-re pedig ez a 168 milliárd 184,2 milliárdra nő. Ennél talán fontosabb, hogy az önkormányzatok kerestől támogatott iskolák, óvodák, kollégiumok fedezetét szolgáló összegek hogyan nőnek: 2001-ben 13 százalékkal, 275 milliárdról 311-re - összesen 36 milliárd forinttal nőnek ezek a támogatási összeg-szegek; 2002-ben is közel 13 százalékkal, 12,7 százalékkal; a növekedés itt 40 milliárd forint, az előbb említett 311-ről 350,9-re. Ez a támogatás alkalmas arra, hogy a legfontosabb célokhoz, amelyekről az előzőekben beszéltem, közelítsünk.

SZAKSZERVEZETI NAGYGYŰLÉS A NEMZETI SPORTCSARNOKBAN

A hat konföderáció közös fellépése a szociális párbeszéd európai normáinak betartásáért, a munkavállalók és a nyugdíjasok jobb életkörülményeiért

A nagygyűlés kezdetére, november 11-én 11 órára nemcsak a Nemzeti Sportcsarnok, hanem a környéke is zsúfolásig megtelt. Közel tízezer ember kísérté figyelemmel a rendezvény szónokait a csarnokon belül, és kint a kellemes őszi napsütésben a kivetítők révén. A résztvevők többsége megnyugodva regisztrálhatta, hogy nem pártfórumra, hanem színes, „jó hangulatú” szakszervezeti rendezvényre érkezett. (Az előzetes hírek szerint ugyanis a Munkáspárt mozgósítani próbálta tagságát demonstratív, vörös zászlós részvételre.)

A nagygyűlést *dr. Szabó Endre*, a SZEFE elnöke, a munkavállalói oldal soros elnökeként nyitotta meg, aki kiemelte a szakszervezetek együttes találkozási jelentőségét, és szorgalmazta az életszínvonal javítását, valamint a szociális párbeszédet. Majd sorra szót kaptak a konföderációk vezetői és az ágazati szakszervezeti tisztségviselők. Beszédet mondott többek között *dr. Borsik János*, az Autonóm Szakszervezetek elnöke, *Szöke Károly*, a vasasok elnöke, *dr. Kuti László*, az ÉSZT alelnöke, *Varga László*, a PSZ érdekvédelmi titkára (beszédét címlapunkon közöljük) és *dr. Cser Ágnes*, az EDDSZ elnöke. A záróbeszédet *Sándor László*, az MSZOSZ elnöke tartotta, aki állásfoglalás elfogadására tett javaslatot (az állásfoglalást alább közöljük), melyet a szakszervezeti vezetők eljuttatnak a kormányfőhöz.

A nagygyűlések általában nem alkalmasak a higgadt helyzet-elemzésre, körültekintő mérlegelésre, hiszen a szónoklat műfaja, a tömeg hangulata a frázisok igényét és lehetőségét is megteremti. Természetesen ilyenekkel is találkoztunk a nagygyűlésen. Ez is oka annak, hogy az elhangzott vélemények jelentős részben (tisztelt a kivételnek) differenciálatlanok, témájukat tekintve egysíkúak voltak. Hiányolható többek között a munkaadók–munkavállalók közötti véleménykülönbségek rugalmas megjelenítése, hiszen tudjuk, hogy e két fél között is lényeges nézetkülönbségek vannak. (Pl. a minimál-

bér-emelés kérdésében, a Munka törvénykönyve módosításában.) Márpedig a nagygyűlés résztvevői között jóval többen voltak a versenyszféra területéről, ahol a munkaadókkal folytatott szociális párbeszéd során a munkavállalóknak gyakran a tulajdonosi érdekvé-nyesítéssel is meg kell küzdeniük.

A vázolt hiányosságok ellenére megengedhetetlen és igaztalan az a kormányoldaltól származó minősítés (Öry Csabának, a MEH államtitkárnak nyilatkozata), miszerint a nagygyűlés szakszervezeti mezbe öltöztetett, ellenzéki, kormányellenes politikai akció volt. Nem fogadható el az a megállapítás sem, hogy a hazai szociális párbeszéd zavartalanul működik. Nem igaz az sem, hogy az Európai Unió legutóbbi országjelentése nem lát problémát a magyarországi érdek-egyeztetés működésében. Ezek után jogos a kérdés: van-e kormányzati fogadókészség a szakszervezeti bírálatra, lehet-e közösen, európai módon megoldásokat találni? A SZEFE és a kormány tárgyalásai rést nyitnak-e a falon? Van-e remény az érdemi megbeszélésekre? Hiszen erre néhány ágazati jó példa azért kialakult.

A szakszervezeti konföderációk egymáshoz való közeledését tartalmi oldalról és időbeliséget tekintve egyaránt sokféle módon értelmezik a különböző szakszervezeti vezetők. Mindez részben az elhangzott beszédekben, részben az előzetes és utólagos sajtónyilatkozatokban is tetten érhető. Úgy látszik, hogy az MSZOSZ a gyors és egyszerűsített egyesülés híve. (Vajon a régi reflexek, emlékek alapján?) A korábbi SZOT-ból kivált vagy ahhoz sohasem tartozó szakszervezetek érthetően óvatosabbak, és az együttműködést is csak laza szövetségként, az autonómia megtartásával tartják lehetségesnek. A nagygyűlés tehát sok kérdést felvetett. Értelmes válaszokat kell rájuk adni!

Á. A.

ÁLLÁSFOGLALÁS

Mi, a Nemzeti Sportcsarnokban 2000. november 11-én rendezett szakszervezeti nagygyűlés résztvevői tiltakozunk a kormány munkavállalói érdekeket sértő tervei, intézkedései, politikája ellen.

Az elmúlt években — a társadalom nagy többségének áldozatvállalásával — megtörtént a gazdaság stabilizációja, az ország elindult a fenntartható növekedés útján. Ugyanakkor a magyarországi bérek, jövedelmek, szociális ellátások, a foglalkoztatás körülményei és biztonsága, a szociális párbeszéd színvonala messze elmarad a társadalmi-gazdasági fejlődés adta reális lehetőségektől és az európai normáktól. Ezt elfogadhatatlannak tartjuk!

- A gazdasági növekedés hasznából a kormány által tervezettnél nagyobb arányban kell részesedniük a munkavállalóknak és a nyugdíjasoknak is.
- Jobb munkafeltételeket akarunk az egészségügyben, az oktatásban, a kutatásban, a közigazgatásban és a közbiztonság területén dolgozók részére, garanciákat az állampolgároknak járó közszolgáltatásokat ellátó intézmények működőképességének biztosítására.
- Valódi érdekegyeztetést akarunk, megállapodásokat eredményező érdemi tárgyalásokat, azaz a szociális párbeszéd európai normáinak betartását.
- Követeljük, hogy a kormány a Munka törvénykönyvének módosítására kizárólag a szociális partnerekkel egyetértésben tegyen javaslatot a parlamentnek.

A tárgyalásztalnál szeretnénk érvényesíteni a jogos munkavállalói érdekeket. De sajnálattal látjuk, hogy az eddigi megbeszélések nem hoztak érdemi eredményt. Tudatában vagyunk saját felelősségünknek a munkabéke fenntartásában. Am tudatában vagyunk annak is, hogy sok olyan törvényes eszköz van még a kezünkben, amelyeket eddig nem vagy csak részben alkalmaztunk. Ha a valódi párbeszéd és megegyezések híján a szakszervezetek a keményebb fellépésre kényszerülnek, azért egyértelműen a kormánynak kell vállalnia a felelősséget.

Időhúzó látszattárgyalásokkal a közvéleményt és a világot be lehet csapni egy ideig. De sokáig nem!

Lejárt a diktátumok ideje!

Elszántak vagyunk jogaink megvédésére!

Budapest, 2000. november 11.

A MAGYAR SZAKSZERVEZETEK
BUDAPESTI NAGYGYŰLÉSÉNEK RÉSZTVEVŐI

A FELADATARÁNYOS HELYI KÖLTSÉGVETÉSEKÉRT!

Összeállításunkat elsősorban a helyi, települési érdekegyeztetésben részt vevő PSZ-tisztségviselők figyelmébe ajánljuk. Az önkormányzatok ugyanis a szokásos ütemezés szerint nekilátnak a költségvetési irányelvek kialakításához. Ráadásul a kormány két évre (2001, 2002) szóló költségvetési törvényjavaslatot terjesztett a parlament elé. Ez bizonyos tekintetben új helyzetet teremtett, bár az önkormányzatok közoktatási központi költségvetési hozzájárulási jogcímeinek rendszere és a finanszírozás rendje alapvetően nem változott. További fejtorést okoznak az ún. bérpolitikai intézkedések, amelyek nyomán új szakmai szorókat kell alkalmazni, és más változások is tovább bonyolítják a közoktatási bérrendszert. (A tervezett változásokról előző számunkban adtunk részletes tájékoztatást.) Az oktatáspolitikai, szakmai szempontok helyi érvényesítése tekintetében idén is sok gondot okoz a PM által kiadott tájékoztatók fiskális szemlélete. Például a közsférára vonatkozóan évenként 2-2%-os általános létszámcökkentési elvárást fogalmaznak meg, holott ez a közoktatásra nem alkalmazható. A mi területünkön egyedül a közoktatási törvény hatályos előírásai, létszámnormái lehetnek az irányadók!

E témában kapcsolatban felhívjuk a figyelmet lapunk 1999. decemberi számában a „Mire figyeljünk a helyi költségvetések előkészítésekor?” címmel megjelent Borbola István-tanulmányra is.

(Szerk.)

A nevelési-oktatási intézményekben a statisztikai beszámoló elkészítése után sincs mód igazán nyugodt, csak a pedagógiai munkával, annak szervezésével, ellenőrzésével való fokozott törődésre, mert a helyi önkormányzatokban is megindulnak a jövő évi költségvetés készítésének előmunkálatai, amelyek az óvodák, iskolák életére is kihatnak. Elkészülnek a költségvetés irányelvei, megfogalmazva a döntést arról, hogy milyen tervezési eszközökkel törekszik a fenntartó bevételeit és kiadásait egyensúlyba vagy elviselhető hitelekkel finanszírozható állapotba hozni. Ez az időszak tükrözi a parlamentben az országos költségvetés elfogadása körüli éles vitákat, álláspontok ütközését. Helyi szinten az irányelvek készítésekor például vitára ad okot, hogyan kell értelmezni az oktatási törvény azon előírását, hogy az intézményeknek rendelkezniük kell a feladataik ellátásához szükséges feltételekkel (oktatási törvény 38. §). Nagy erők, eltérő szándékok ütközhetnek össze a feladataik ellátásához szükséges anyagi összegek megállapításának módját és mértékét illetően. A probléma összetett, hisz tagadhatatlan az a tény, hogy a legtöbb településen fogynak a tanulók, csökken az egy tanulócsoporthoz járó gyerekek száma, s emiatt az állami támogatás is kevesebb lesz (ami még növekvő normatívák mellett is jelentős bevételi apályt okozhat). Ilyen körülmények mellett, ha csak pénzügyi szempontokat nézünk, gazdaságosabb lenne csoportokat, intézményeket összevonni. Ugyanakkor célszerű a felhalmozott szellemi tőkét, a kulturális műhelyt, a már elért foglalkoztatást, a kötelezőnél többet adó iskolaszervezetet is átmenteni jobb, gazdagabb időkre. Munkahelyek megtartása, gyerekekkel való tanórai és tanórán kívüli foglalkozások hasznossága, a jövő század, évezred munkaerejének tanulási, műveltségi, kulturális, neveltségi szintje kerül az érvek mérlegének egyik serpenyőjébe; szűkös forrás, rossz anyagi helyzet, gazdaságos működtetés, más fontos helyi feladat (pl. járda-útépítés, víz- és csatornahálózat-fejlesztés, szociális segélyek stb.) színvonalas ellátása vagy csekély ütemű fejlesztése terheli a másikat.

Itt a jó döntés, a helyes kompromisszum elérésében komoly szakszervezeti érvekre, meggyőzésre, az egyes képviselők megnyerésére, lobbizásra van szükség. A harc, a vita megjelenési formája különböző. Előkerül a bázisszemléletű költségvetés, a 0 bázisú költségvetés, más szóval a feladatfinanszírozáson alapuló költségvetés készítésének elve. Nekünk minden esetre arra kell törekednünk, hogy a feladat értelmezése törvényszerű legyen. Meg kell jegyezni, hogy mivel az iskolai élet naptára és a költségvetési év nem esik egybe, így még bonyolultabb a tervezés, hisz a következő naptári év 1-8 hónapjára már van érvényes tantárgyfelosztás, mely rögzíti az ellátandó feladatokat:

- tanórai tevékenységet (kötelező és választható),
- tanórán kívüli tevékenységet (szakkör, korrepetálás, sportkörüli óra, énekkar stb.),
- a csoportbeosztásokat,
- napközis és tanulószobai foglalkozásokat.

Ezek mértékét az oktatási törvény határozza meg, de a pedagógiai programokban az önkormányzatok ennél többet is vállalhatnak. Mivel a tantárgyfelosztás rögzíti a jogszabály vagy önkormányzati vállalkás alapján járó órákedvezményeket is (vezetői, KT, szakszervezeti, osztályfőnöki, továbbtanulásra adott stb.), így tulajdonképpen a pedagógus-álláshelyek száma vitathatatlan. Szükséges azonban megtervezni és egyezsége jutni a 9-12 hónap, vagyis az új iskolai naptári év első négy hónapjának feladatmutatóiban is. Minthogy jelenleg – a kerettantervek alkalmazása és az új jogszabályi előírások miatt –

készül intézményeinkben a pedagógiai program felülvizsgálata, így erre a teendőre szakszervezeti tisztségviselőink felkészülten vállalkozhatnak.

Az iskolai tevékenységhez azonban adminisztratív, technikai dolgozók magas színvonalú munkájára is szükség van, így az ő foglalkoztatásukkal kapcsolatban is vitára kell felkészülni. Jelenleg is sok önkormányzat „szervezi ki” az intézményekből a technikai dolgozókat, s félő, hogy ez a folyamat felgyorsulhat. * Tisztségviselőinknek az általános érvek (munkavégzés ideje, minősége stb.) mellett helyi érveket is tálni kell (pl. ha napközben nincs takarító, esős, havas időben ki tartja rendben az épületet, ki takarít havat, járdát, illetve ki segít beteg gyerekek hazakisérésében stb.). Az alku során megállapított létszám illetménye már naptári évre tervezhető, hisz az ő feladataik nem annyira változóak.

A bérek megszabásánál célszerű odafigyelni, hogy egy hónapra az úgynevezett régi, 11 hónapra általában új bér tervezhető. Idén arra is célszerű ügyelni, hogy a pedagógusoknál 1 régi, 8 új és 3 még újabb bért kell számba venni. Reméljük, hogy a költségvetési törvényben végül sikerül a nem pedagógusrétegek helyzetén is javítani. (A PSZ kezdeményezésére e célból több országgyűlési képviselő nyújtott be módosító indítványt. Lásd parlamenti összeállításunkat.) Célszerű ügyelni arra is, hogy ne csak az alapilletményeket, pótlékokat állapítsák meg, hanem lehetőség szerint egyéb juttatásokat (betegszabadság, utazás, ruháztkodás, biztosítás, táborozások, helyettesítések, „anyanapok” költségeit stb.) is.

A bérek és a közterhek (társadalombiztosítási járulék, munkaadói járulék, egészségügyi hozzájárulás, táppénz-hozzájárulás) általában az éves költségvetés 75-85%-át jelentik, az intézményi vagyoni működtetésére (fűtés, világítás, irodaszer, taneszközök, postaköltség, szemétszállítás, étkeztetés, áfa) csak 25-15% jut. Ez az arány szintén kemény vitákban alakul ki, de nagyon érdemes rá odafigyelni, hisz alultervezettség esetében elsősorban a bérmaradványokhoz kell nyúl-ni, vagy pótköltségvetésért kell majd küzdeni. Ráadásul a dologi kiadások növekedéséhez a központi költségvetés nemigen ad többlettámogatást az önkormányzatok számára.

A jövő évi költségvetésben az önkormányzatoknál a pedagógus-bérek 2001. szeptemberi emelésére tartalékot kell képezni, és közvetíteni kell az intézményeknek a célzott támogatásokat (pl. pedagógusok továbbképzésére, szakkönyvvásárlására érkező összeg, vagy a tanulók tankönyvtámogatására, sporttámogatásra stb.). Érdemes lesz odafigyelni a pályázati úton elnyerhető összegekre is; különösen a kistélepeknek fontos bevételi forrás ez.

A jó költségvetés fontos eleme a bevételek pontos tervezése. Állami támogatások fix összegének, a település és az intézmények bevételeinek helyi felmérése segítheti a finanszírozás zökkenőmentessé tételét.

Olyan költségvetés, amely mindenki számára jó és elfogadható, nincs, csak optimális megoldás van. Ezt pedig csak akkor lehet elérni, ha a feladatok számbavétele pontos, célszerű volt. Ha a teendők fedezetétől szolgál, akkor nyugodtan tud működni az intézmény; ha nem, év közben kell majd az elmulasztott küzdelmeket megvívni vagy újravívni. Reméljük, hogy az intézményvezetők és a szakszervezeti tisztségviselők együtt, egymást segítve, támogatva eredményesen harcolnak a feladatarányos költségvetésért.

Dr. Horváth Péter szakértő

* A problémakört illetően emlékeztetünk lapunk 2000. szeptemberi számában, a NÉPSZAVA-betétben megjelent „A technikai dolgozók álláshelyéről nem dönt-het pusztán a helyi alku” címmel olvasható írásunkra, illetve az INOVEX 2001 Kft. (tel.: 62/424-470) ezzel összefüggő szakmai szolgáltatására.

Félreértések a szakszervezeti tisztségviselőket és a közalkalmazotti tanács elnökét, illetőleg tagjait megillető munkaidő-kedvezmény kiszámításáról

A Munka törvénykönyve annak érdekében, hogy a szakszervezeti tisztségviselők el tudják látni az érdekvédelemmel kapcsolatos feladataikat, munkaidő-kedvezményt biztosít részükre. E kedvezmény sajátossága azonban, hogy nem az egyént, tehát a tisztségviselőt, hanem a szakszervezetet illeti meg, amely jogosult meghatározni, hogy melyik tisztségviselőjének hány órát biztosít. A munkaidő-kedvezmény mértéke változik attól függően, hogy az adott munkahelyen a szakszervezetnek hány tagja áll munkaviszonyban, közalkalmazotti jogviszonyban. Kettőszáz taglétszámig a szakszervezetet megillető havi munkaidő-kedvezmény mértékét oly módon kell megállapítani, hogy a szakszervezeti tagok számát elosztják hárommal, és a kapott összeget megszorozzák kettővel, mivel ennyi óra jár egy hónapra három tag után.

Ettől a számítási módtól akkor kell eltérni, ha az adott munkahelyen ugyanazon szakszervezetnek kettőszáznál több szakszervezeti tagja van. Kettőszáz tagig az ismertetett szabályok szerint kell számolni, kettőszázegy szakszervezeti tagtól kezdődően azonban nem havi két óra, hanem havi másfél óra kedvezményt kell biztosítani a munkavállalónak. A nagy létszámú munkahelyen további „csoport” is kialakulhat, mivel 501 szakszervezeti tagtól kezdődően a munkaidő-kedvezmény mértéke havi egy óra. A munkáltató a munkaidő-kedvezmény mértékének a meghatározásában csak addig jogosult közreműködni, ameddig megállapítják azt, hogy egyes szakszervezetekre milyen mértékű kedvezmény jut. Ennek közlése után kizárólagosan a szakszervezetre tartozik annak megállapítása, meghatározása, hogy melyik tisztségviselőjének milyen mértékű kedvezményt biztosít. A munkáltatónak nincs arra jogosítványa, hogy beleszóljon a munkaidő-kedvezmény szétosztásába. Amennyiben a munkaidő-kedvezményt nem használják fel, pénzben meg kell váltani a munkáltatónak a fel nem használt munkaidő-kedvezményt. Arra nincs törvényes lehetőség, hogy a szakszervezet eleve lemondjon a részére megállapított munkaidő-kedvezmény tisztségviselőkre történő lebontásáról és kérje annak pénzbeli megváltását. A munkaidő-kedvezmény megváltási összegét ugyanis az érintett szakszervezeti tisztségviselő távolléti díja alapján kell meghatározni. Miután a megváltást havonta utólag kell kifizetni a szakszervezet részére, akkor jár el helyesen a munkáltató és a szakszervezet is, ha mindketten nyilvántartják, hogy melyik szakszervezeti tisztségviselőnek milyen mértékű munkaidő-kedvezmény jár, és hogy ebből a szakszervezeti tisztségviselő az adott hónapban mennyit vett igénybe. Szigorúan véve a szabályokat úgy tűnik, hogy egyik hónapról a másik hónapra munkaidő-kedvezményt nem lehet átvinni. Nyilvánvalóan e merev szabály alkalmazása alól a felek közös megállapodásban eltérhetnek. A munkaidő-kedvezmény megváltásáért fizetett összeg minden esetben az érintett szakszervezetet és nem pedig a tisztségviselőt illeti meg. A kifizetett pénzösszeget a szakszervezet kizárólagosan érdekvédelmi tevékenységével összefüggő célra használhatja fel, nincs tehát arra törvényes lehetőség, hogy a szakszervezeti tisztségviselő részére fizessék ki.

A pedagógus-munkakörben foglalkoztatott szakszervezeti tisztségviselőt megillető munkaidő-kedvezményt a pedagógus kötelező órájának arányos csökkentésével kell kiadni. A kiszámítás módjával és a munkaidő-kedvezmény mértékével szünni nem akaró vita zajlik munkáltatók és szakszervezetek között. A pedagógus-munkakörben foglalkoztatott szakszervezeti tisztségviselő kötelező órára jutó munkaidő-kedvezményét a munkáltató oly módon számíthatja ki, hogy először meg kell állapítani, hogyan aránylik a heti teljes negyvenórás munkaidőhöz a kötelező óra ideje: ha a szakszervezeti tisztségviselő olyan pedagógus-munkakörben dolgozik, amelyre a jogszabály húsz kötelező órát állapít meg, a teljes munkaidő heti negyven óráját el kell osztani hússzal: $40:20=2$. A tisztségviselőre jutó munkaidő-kedvezmény összegét ennek a hányadosnak az alkalmazásával kapjuk meg, amennyiben a tisztségviselőre eső kedvezményt elosztjuk vele. Az adott munkahelyen nyolcvannyolc tagja van a szakszervezetnek, ily módon a szakszervezetre jutó munkaidő-kedvezmény ideje: $88:3=29,3 \times 2=58,6$ kerekítve 59 óra egy hónapban. Feltéve, hogy

kettő szakszervezeti tisztségviselő dolgozik az adott munkahelyen, és az egyikükre harminc, a másikukra huszonkilenc óra munkaidő-kedvezmény jut, a munkáltatónak – ha a pedagógusok kötelező órája heti húsz óra – 2-vel el kell osztania a harminc órát, illetőleg a huszonkilenc órát. Így például $30:2=15$ óra egy hónapban. A szakszervezeti tisztségviselőnek a kötelező óráját ennyivel kell csökkenteni egy hónapban. Nyilvánvalóan a további heti „leosztást” a munkáltatónak a szakszervezeti tisztségviselővel kell egyeztetnie.

A vita éppen azon folyik, hogy a heti 40 óra munkaidőt figyelembe kell-e venni vagy sem. A vita eldöntéséhez a közoktatási törvénynek a kötelező órába beszámítható tevékenységeket szabályozó rendelkezéseit kell megfelelően értelmezni.

A közoktatási törvény 1. sz. melléklet harmadik rész II. fejezet 6. pontja az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

„Az óvodában, iskolában, kollégiumban a pedagógus kötelező óráját a gyermekekkel, tanulókkal való közvetlen foglalkozásra, illetőleg kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozásra, kollégiumi foglalkozásra kell fordítani. A gyakorlati oktatásvezető és a gyakorlati oktatásvezető-helyettes a kötelező órája keretében ellátja a tanulók gyakorlati és elméleti képzését, a gyakorlati képzést szervezőknél folyó gyakorlati képzés ellenőrzését. A kötelező óra felhasználható a napközis és tanulószobai foglalkozás megtartására, az osztály közösségi programjainak és a tanulókkal való egyéni törődés feladatainak [52. § (7) bekezdés] megtartására, az iskola pedagógiai programjában rögzített, a tanítási órák keretében meg nem valósítható osztály- vagy csoportfoglalkozások [53. § (2) bek. e) pontja] megtartására, továbbá igénybe vehető azoknak a tanórán kívüli foglalkozásoknak a megtartására, amelyeket az iskolai nem kötelező tanórai foglalkozás időkeretének terhére szerveznek.”

A 7. pontban további kötelezettségeket és lehetőségeket biztosít a jogalkotó:

„Ha a fenntartó egyetértésével a nevelési-oktatási intézmény vezetője nagyobb időkeretet nem állapít meg, óvodában az összes óvodai foglalkozás, kollégiumban az összes felkészítő kollégiumi foglalkozás, iskolában az összes – e törvény 52. §-ának (3) bekezdése alapján tervezett – kötelező tanórai foglalkozás öt százalékának megfelelő, egy nevelési évre, tanítási évre kiszámított időkeret áll rendelkezésre a nevelési-oktatási intézményben a következő feladatok ellátásához:

a) e keret terhére:

- az osztályfőnöki, tanszakvezetői (tagozatvezetői, szakosztályvezetői), tanulócsoporthoz vezetői, szakmai munkaközösség-vezetői feladatot ellátó pedagógus heti kötelező órájának teljesítésébe e feladat ellátására heti egy órát be kell számítani;

- ha az iskolában nem kötelező a könyvtárostánár (tanító) alkalmazása, legalább heti öt órát (napi egy órát) a kötelező óra terhére biztosítani kell a könyvtárostánár (tanító) részére az iskolai könyvtári feladatok ellátásához;

b) meghatározott időre adott írásbeli megállapodással a pedagógus kötelező óráját teljesítheti

- a nevelési-oktatási intézmény nevelési programjának, pedagógiai programjának kidolgozásával, felülvizsgálatával összefüggő feladatok ellátásával;

- diákönkormányzatot segítő feladatok, kulturális nevelőtanári feladatok ellátásával;

- a gyermekek, tanulók felügyeletével összefüggő, kollektív szerződésben meghatározott feladatok ellátásával.”

A közalkalmazotti tanács tagjai részére havi munkaidejük tíz százalékának, elnökének pedig havi munkaideje tizenöt százalékának megfelelő munkaidő-kedvezményt köteles biztosítani a munkáltató. Abban az esetben, ha a közalkalmazotti tanács tagjai, illetőleg elnöke pedagógus-munkakört tölt be, ugyancsak alkalmazni kell a szakszervezeti tisztségviselőknél ismertetett szabályt, nevezetesen, hogy a munkaidő-kedvezményt a pedagógus kötelező órájának arányos csökkentésével kell kiadni. Ez annyit jelent, hogy a pedagógusnak a havi teljes munkaidejét a megadott százalék szerint kell csökkenteni,

beleértve az egy hónapra jutó kötelező órát is. A kedvezmény kiszámításának és kiadásának legegyszerűbb módja, ha a kötelező órákat heti bontásban tíz százalékkal, tehát például a húsz kötelező óraszámban foglalkoztatott pedagógus heti kötelező óráját kettő órával csökkentik. A Munka törvénykönyve lehetővé teszi, hogy az érintettek közötti megállapodás alapján a munkaidő-kedvezményt más módon arányban osszák el a közalkalmazotti, illetőleg az üzemi tanács tagjai és elnöke között. Lehetőség van tehát arra, hogy az egyik jogosult a másik javára lemondjon az öt megillető kedvezményről. A munkaidő-kedvezmény elosztásánál azonban – ellentétben a szakszervezeti tisztségviselőkre vonatkozó előírásokkal – a Munka törvénykönyve korlátot állít fel, nevezetesen: hogy sem az üzemi tanács, közalkalmazotti tanács elnöke, sem az egyes tag nem „szerezhet” olyan mértékű munkaidő-kedvezményt, hogy az meghaladja a teljes munkaidő felét.

Miután nincs olyan tiltó rendelkezés, amelyik kizárná, hogy a szakszervezeti tisztségviselő tagja legyen a közalkalmazotti, üzemi tanácsnak, illetőleg fordítva, előfordulhat, hogy e kettős tisztség alapján kétféle munkaidő-kedvezményre válik jogosulttá valaki. A szakszervezeti tisztségviselők munkaidő-kedvezményénél nincs munkaidő-korlátozás, és azt sem tiltja a Munka törvénykönyve, hogy az „egyesített” kedvezmények együttes mértéke meghaladja a teljes munkaidő felét.

A pedagógus-munkakörben foglalkoztatott szakszervezeti tisztségviselők, illetőleg közalkalmazotti tanács munkájában részt vevők órakedvezményre való jogosultsága nem külön díjazásra való jogosultságot jelent. A Munka törvénykönyve céljával a munkaidő tényleges csökkentése áll összhangban. Ezért az érintettek kötelező óráját a valóságban csökkenteni kell, és nincs arra törvényes lehetőség, hogy helyette az érdekelt részére óradíjat fizessenek ki. Természetesen ezeknél a pedagógusoknál is alkalmazni kell a túlmunkára vonatkozó rendelkezéseket, miszerint ha a pedagógus a kötelező órájánál többet tanít, túlmunkát végez. A túlmunka után pedig túlmunkadíjat kell fizetni. Ily módon, ha munkaidő-kedvezményre jogosult, a csök-

kentett munkaidő, tanítási óra teljesítése után több óvodai foglalkozást, tanítási órát, kollégiumi foglalkozást tart, részére ki kell fizetni a túlmunkadíjat még akkor is, ha a tanítási óráinak száma nem haladná meg az eredeti, tehát a munkaidő-kedvezménnyel nem csökkentett kötelező óráinak a számát.

Mint az a szabályokból egyértelműen megállapítható, a szakszervezeti (közalkalmazotti tanácsi) tisztségviselői feladatokat nem lehet kötelező óraszámra beszámítható módon ellátni.

A törvény a kötelező óra arányos csökkentését írja elő, amely az ismertetett szabályok helyes értelmezésével a heti 40 órás munkaidő figyelembevételét is jelenti.

Nem jelenti ugyanakkor azt, hogy a heti 40 óra munkaidőt kell csökkenteni a megfelelően kiszámított és elosztott munkaidő-kedvezmény mértékével.

A közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény 11. § (2) bekezdésében megtalálhatók azok a szabályok, amelyek alkalmazásával az önkormányzati érdekegyeztetésben a Kjt. 4. § (1) bekezdés c) pontja (Érdekegyeztető Tanács), valamint (5) és (6) bekezdése alapján (véleményezés) az érdekegyeztetésben részvételre jogosult tisztségviselő számára munkaidő-kedvezményt lehet biztosítani.

Ehhez egy többoldalú megállapodás szükséges az önkormányzat, az érintett munkáltatók és a szakszervezet között arról, hogy a több munkáltató szakszervezeti tagságának képviselőjében az önkormányzati szintű érdekegyeztetésen eljárni jogosult szakszervezeti tisztségviselő részére a munkaidő-kedvezményt vagy annak egy részét az egyes munkáltatóknál meglévő szakszervezeti taglétszám alapján összevonják. Az összevont munkaidő-kedvezmény mértéke nem haladhatja meg a tisztségviselő havi munkaidőjének 50%-át.

A megállapodásnak fontos része az, hogy hogyan és miként biztosítják a tisztségviselőt foglalkoztató munkáltató számára a munkaidő-kedvezmény költségeit.

Dr. Selmeciné dr. Csordás Mária
jogtanácsos

Munkavédelem az oktatási-nevelési intézményekben

Helyesbítés: a Pedagógusok Lapja 2000/10. számának 13. oldalán A munkavédelmi jogszabályok alcímen belül téves jogszabály-megjelölés szerepel.

A 25/1996. (VIII. 28.) NM rendelet helyett a 65/1999. (XII. 22.) NM rendelet a hatályos jogszabály.

A munkavédelem tárgyi és személyi feltételei

A biztonságos műszaki állapot megőrzése érdekében időszakos biztonsági felülvizsgálat alá kell vonni a veszélyes technológiát, továbbá a munkaügyi miniszter rendeletében meghatározott munkaeszközöket [5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról].

A biztonságos műszaki állapot megőrzése érdekében időszakos felülvizsgálat alá kell vonni:

- a hivatkozott rendelet 1. számú mellékletében szereplő munkaeszköz;
- azt a gépet, amelynek gyártásához vagy üzembe helyezéséhez hatósági engedély szükséges, illetőleg felülvizsgálatát jogszabály, szabvány vagy üzemeltetési dokumentációja (rendeltetésszerű és biztonságos üzemeltetésre, használatra vonatkozó okmánya) előírja.

A felülvizsgálatot az üzemeltetőnek ötvenként kell elvégeznie, ha jogszabály, szabvány vagy üzemeltetési dokumentáció más időszakot nem ír elő.

Ha a munkahely, egyéni védőeszköz, munkaeszköz, veszélyes technológia a rendeltetésszerű alkalmazás során közvetlenül veszélyeztetette a munkavállaló egészségét és biztonságát, vagy ezzel összefüggésben munkabaleset következett be, megfelelőségét az üzemeltető munkavállalónak soron kívül vizsgálnia kell. A vizsgálat elvégzéséig annak működését, illetve használatát meg kell tiltani. A vizsgálat elvégzése munkabiztonsági szaktevékenységnek minősül.

Minden munkavállaló részére biztosítani kell:

- a) megfelelő mennyiségű, az egészségügyi előírásoknak megfelelő minőségű ivóvizet;
- b) a munkahely és a munka jellegének megfelelően az öltözködési, tisztálkodási, egészségügyi, étkezési, pihenési és melegedési lehetőséget.

A munkahely és a munka jellegének megfelelően gondoskodni kell a rendről, tisztaságról, a keletkező szennyező anyagok, szennyvíz, hulladékok kezeléséről oly módon, hogy veszélyt vagy egészségi ártalmat ne okozzanak, és a környezetet ne károsítsák.

A munkahelyen a dolgozók létszámának és a veszélynek megfelelő jelző- és riasztóberendezést kell biztosítani.

A munkahelyen gondoskodni kell az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges mozgásterről.

A szabadtéri munkahelyeken – a munkavédelem jellegének és a munkakörülményeknek megfelelő műszaki megoldásokkal, munkaszervezéssel, egyéni védelemmel, melegedési lehetőséggel, védőitallal – gondoskodni kell a munkavállalók időjárás elleni védelméről.

Az ablakoknak, tetővilágításoknak és szellőző berendezéseknek biztonságos módon nyithatónak, zárhatóak, beállíthatóak és rögzíthetőnek kell lenniük, nyitott állapotban nem lehetnek olyan helyzetben, ami veszélyt jelent a munkavállalókra nézve.

Az átlátszó felületű ajtók, kapuk, falak kitörés elleni védelméről, a veszély felismerésére alkalmas megkülönböztető jelzéséről gondoskodni kell.

A munkahely padozata és közlekedési útjai feleljenek meg a munkavégzés jellegének és az ebből fakadó tisztítási követelményeknek, a várható legnagyobb igénybevételnek, felületük csúszásmentes, egyenletes, botlás- és billenésmentes legyen. A közlekedési utak szélessége és a szabad magassága tegye lehetővé a gyalogosok és járművek biztonságos közlekedését, a közlekedési utak és pályák melletti biztonságos munkavégzést.

A kijáratok és vészkijáratok, a kijelölt menekülési utak száma, mérete, elhelyezése és megvilágítása tegye lehetővé a munkahelyek, a veszélyes terület gyors és biztonságos elhagyását.

Azokon a munkahelyeken, ahol az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés dohányzási tilalom elrendelését teszi szükségessé, külön dohányzóhelyeket kell kijelölni. A nemdohányzók védelméről minden munkahelyen dohányzóhelyek, helyiségek kijelölésével vagy más szervezési intézkedéssel kell gondoskodni.

Amennyiben az adott munkahelyen magyarul nem tudó munkavállaló dolgozik, a munkáltató a munkavállaló által értett nyelven is köteles biztosítani az üzemeltetési dokumentációt, a veszélyt jelző, tiltó és tájékoztató feliratokat.

A munkafolyamatra, a technológiára, az anyagra vonatkozó követelmények

A munkafolyamatot, a technológiát, a munkaeszközt, az anyagot úgy kell megválasztani, hogy az sem a munkavállalók, sem a munkavégzés hatókörében tartózkodók egészségét és biztonságát ne veszélyeztesse.

Anyagot, terméket mozgatni csak az anyag, termék tulajdonságainak megfelelő, arra alkalmas eszközzel, a kijelölt helyen és módon, a súly- és mértékhatárok megtartásával szabad.

Az egyéni védőeszköz-juttatás és az eszközök használati feltételeinek előírásakor a munkáltató

- meghatározza munkahelyenként, munkakörönként azokat a munkafolyamatokat, technológiát, munkaeszközöket, anyago(ka)t, ahol egyéni védőeszköz biztosítása szükséges;
- a fenti esetekben a veszélyforrások jellegét és mértékét is meghatározza;
- a veszélyforrások jellegének, mértékének meghatározására irányuló vizsgálatokat meg kell ismételni, ha a felsoroltak közül bármely tényező esetében változás következett be.

A munkáltató megfelelő védelmi képességgel rendelkező, továbbá a munkavállaló által végzett fizikai munka mértékének és a klima-

tikus környezetnek figyelembevételével kiválasztott védőeszközt biztosít.

A részletes szabályozást az intézmény munkavédelmi szabályzatában vagy más, belső szabályzatban kell rögzíteni.

Az egyéni védőeszköz személyi használatra szolgál, kihordási ideje nincs. Az egyéni védőeszköz tisztántartásáról a munkáltató gondoskodik. Az egyéni védőeszközt a munkahelyről hazavinni nem lehet.

A munkahelyen – jellegének, elhelyezkedésének, a veszélyforrásoknak, a munkavállalók létszámának, a munka szervezésének megfelelően – biztosítani kell a munkahelyi elsősegélynyújtás tárgyi, személyi és szervezési feltételeit.

Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés személyi feltételei

A munkavállaló csak olyan munkára és akkor alkalmazható, ha:

- annak ellátásához megfelelő életkori adottságokkal rendelkezik;
- foglalkoztatása az egészségét, testi épségét, illetőleg a fiatalok egészséges fejlődését károsan nem befolyásolja;
- foglalkoztatása az utódaira veszélyt nem jelent;
- mások egészségét, testi épségét nem veszélyezteti, és a munkára alkalmas. Az egészségügyi megfelelőségéről előzetes és – külön jogszabályban meghatározott munkakörökben – időszakos orvosi vizsgálat alapján kell dönten.

A munkavállaló csak olyan munkával bízható meg, amelynek ellátására egészségileg alkalmas, rendelkezik az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges ismeretekkel, készséggel és jártassággal.

A munka egészséget nem veszélyeztető és biztonságos elvégzéséhez megfelelő szakképzettségű és számú munkavállalót kell biztosítani.

Ha valamely munkát egyidejűleg két vagy több munkavállaló végez, a biztonságos munkavégzés érdekében az egyik munkavállalót meg kell bízni a munka irányításával, és ezt a többiek tudomására kell hozni.

Az iskolaszerű oktatás, a nevelés keretében a tanulókat és a hallgatókat meg kell ismertetni a biztonságos életvitel, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés alapvető szabályaival.

A szakmai képzés keretében kell gondoskodni arról, hogy a résztvevők elsajátítsák a képzettségük alapján betölthető munkakör egészségi és biztonsági követelményeit. A szükséges ismeretanyagot a szakirányítást végző miniszter a munkaügyi és a népjóléti miniszterrel egyetértésben határozza meg.

A munkáltatók és a munkavállalók kötelességei és jogai az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósításában

Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében a munkáltató köteles a munkabiztonsági szaktevékenység ellátására megfelelő képesítéssel rendelkező személyt biztosítani.

A munkáltatónak oktatás keretében gondoskodnia kell arról, hogy a munkavállaló

- munkába álláskor;
- munkahely vagy munkakör megváltozásakor, valamint az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek változásakor elsajátítsa és a foglalkoztatás teljes időtartama alatt rendelkezzen az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés elméleti és gyakorlati ismereteivel, megismerje a szükséges szabályokat, utasításokat, információkat.

Az egyéni védőeszköz juttatásának belső rendjét a munkáltató írásban határozza meg, amely munkavédelmi szaktevékenységnek minősül.

A munkavállaló csak a biztonságos munkavégzésre alkalmas állapotban, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munka végzésére vonatkozó szabályok megtartásával végezhet munkát.

A munkavállaló jogosult megkövetelni a munkáltatójától:

- az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit, a veszélyes tevékenységhez a munkavédelemre vonatkozó szabályokban előírt védőintézkedéseket megvalósítani;

- az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges ismereteket rendelkezésére bocsátani, a betanuláshoz való lehetőséget biztosítani;

- a munkavégzéshez munkavédelmi szempontból szükséges felszereléseket, munka- és védőeszközöket, az előírt védőölt, valamint tisztálkodószereket és tisztálkodási lehetőséget biztosítani.

A munkavállalót nem érheti hátrány az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósítása érdekében történő fellépéséért, illetve a munkáltató vélt mulasztása miatt jóhiszeműen tett bejelentéséért.

A munkavállaló jogosult megtagadni a munkavégzést, ha azzal életét, egészségét vagy testi épségét közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné. Ha a munkáltató utasításának teljesítésével másokat veszélyeztetne közvetlenül és súlyosan, a teljesítést meg kell tagadni.

Veszélyeztetésnek minősül különösen a szükséges védőberendezések, az egyéni védőeszközök működőképtelensége, illetve hiánya.

A munkavállaló a munkavégzés ideje alatt nem állhat alkoholos vagy egyéb szer hatása alatt, amely a munkavégzés biztonságát veszélyezteti.

Dr. S.-né dr. Cs. M.

Ezzel a címmel a sajtóorgánumban tallózva a velünk vagy rólunk készült írásokból közlünk összeállítást. Így egyrészt egy csokorba gyűjtve áttekintést kaphatunk arról, hogy milyen információkat jutottak el gondolainkról, eredményeinkről a társadalomhoz, másrészt azt is láthatjuk, melyek azok a lényeges problémák, törekvések, amelyek még nem vagy nem kellő módon váltak ismertté. Egyszerre célunk tehát a tájékoztatás és tájékozódás.

NÉPSZABADSÁG

(2000. X. 25.)

Először lesz őszi szünet

A jövő héten – hazánkban először – őszi szünet lesz az iskolákban. Néhol csak a halottak napja utáni két munkanap, a legtöbb helyen azonban az egész hetet megkapják a diákok. A Pedagógusok Szakszervezete súlyos baklövésnek tartja, hogy a tárca akkor javasolt egyhetes őszi szünetet, amikor az iskolák már rég elkészítették munkarendjüket.

Árok Antal, a Pedagógusok Szakszervezetének titkára úgy véli: az OM súlyos hibát követett el azzal, hogy október elején, az iskolai éves munkaterv elkészülte után, nem egészen egy hónappal az őszi szünet előtt javasolta az új típusú vakáció egyhetesre bővítését. – Az intézmények ezt csak a szabadon felhasználható öt tanítás nélküli munkanap átcsoportosításával tehetnék meg – mondja a titkár. Mivel azonban e napokon érkezőket tartanak, sok esetben külső előadóval, az időpontot nem tudják módosítani. Ennél is fontosabb szempont, hogy a szülők előre megismerik a tanítás nélküli napok dátumát, amikor nekik gyermekeikről gondoskodniuk kell, ezért e napokat nem lehet hirtelen megváltoztatni. (...)

NÉPSZAVA

(2000. X. 24.)

Kötelező továbbképzés pedagógusoknak

Jelenleg a tanároknak hétévente 120 órással kell részt venniük ahhoz, hogy közalkalmazotti jogviszonyuk fennmaradjon – mondta Árok Antal, a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) titkára. Ugyanakkor a fenntartó önkormányzatok a tanfolyamok díjának csupán 80 százalékát finanszírozzák a központi normatívából. (...)

A kötelező továbbképzési rendszer teljesen ingyenessé tételéhez csaknem egymilliárd forintra lenne szükség. (...) Ebben az évben jelentősen – csaknem 30 százalékkal – csökkent a tanfolyamok finanszírozására szánt állami normatíva. (...) A jövő évi és a 2002-es költségvetésben pedig a tervezett inflációt alig meghaladóan emelkedik a támogatás összege.

A tanfolyamok egy része szakdiplomát ad, s ez már a megszerzést követő évben – 4-6 ezer forintot – béremelkedést jelent a pedagógusoknak. A nehéz anyagi körülmények között működő önkormányzatok azonban – költségkímélés miatt – sokszor nem támogatják az ilyen típusú képzéseket – jelentette ki a PSZ titkára. (...)

Idén a továbbképzések támogatására szánt összeg azért csökkent, mert a közoktatási törvény tavalyi módosítása megszüntette a pedagógus-szakvizsga kötelezőségét – reagált az elmondottakra Sió László, az oktatási tárca kabinetfőnöke. Kevesebb lett a tanárok létszáma is, így érthető, hogy csökkent az összeg. (...)

A pedagógus-továbbképzési rendszer működését szabályozó kormányrendelet módosítása ugyanakkor lehetővé tette, hogy egyes képzések – melyek oktatáspolitikai szempontból kiemelt jelentőségűek – teljes támogatást kapjanak. (...)

VILÁGGAZDASÁG

(2000. XI. 12.)

Kollektív szerződésekkal a perek ellen

Magyarországon iskolánként évente átlag két munkajogi perrel lehet számolni (...) Ennél jóval

többször kezdemenyéznek sérelmeik bíróság útján történő rendezését, ám félnek a hosszú pereskedéstől és az esetleges munkáltatói retorziótól.

(...) A perek többsége elkerülhető lenne, ha az iskolák olyan kollektív szerződéssel bírnának, amelyet évente, de legalább a törvények (...) változásával párhuzamosan megújítanának.

(...) A legtöbb, közalkalmazottakon esett sérelem az iskolák magánosításakor, illetve összevonások keletkezése, valamint a törvény szövegének értelmezési különbözőségei miatt.

Borbáth Gábor, a Pedagógusok Szakszervezetének (PSZ) főtitkára lapunknak azt mondta: a munkajogi perek zöme a munkavállalók bértáblába való besorolása miatt következik be. Az elmúlt évek legtöbb (ezres nagyságrendű) pere a közalkalmazottak F kategóriába történő át- és besorolása ügyében folyt. A második helyen állnak azok a viták, melyek apropóját az adja, hogy a munkaadók és a fenntartók más végzettséget és juttatást számítnak be munkába álláskor, mint ami a munkavállalónak van. Ezenkívül a sérelmezett elbocsátási ügyek jutnak el leggyakrabban bírósági szakaszba.

KÖZNEVELÉS

(2000. X. 13.)

Szakszervezeti vélemény a bérekről

Az oktató-nevelő munka társadalmi jelentőségét elismerő, tisztességes megélhetést nyújtó béreket, az állam egyetemleges felelősségét kifejező, bér- és működési garanciát biztosító oktatásfinanszírozást követel a Pedagógusok Szakszervezete (PSZ). (...) Az oktatási ágazat átlagkeresete – a fejlett országokéhoz hasonlóan – 20-30 százalékkal haladja meg a nemzetgazdasági átlagot. A pedagógusfizetések érvék el az egy főre jutó GDP értékét! (A jelenlegi arány 70-80 százalék.) Az oktatási ágazat technikai és adminisztratív dolgozóinak bére a hasonló képzettségű és munkakörü alkalmazottak nemzetgazdasági átlagával legyen azonos.

(...) Borbáth Gábor főtitkár emlékeztetett rá, a PSZ a kormánnyal tárgyalásokat kezdeményezett. (...) Úgy ítéli meg, hogy a legtöbb kérdésben a kormánytervezet a szakszervezet javaslatát érvényesíti. De továbbra is elégedetlen a közoktatás nem pedagógus alkalmazottainak 1,05-ös bérszorozójával. (...)

Borbáth Gábor egyetértően hivatkozott Pokorni Zoltán miniszter kijelentésére, miszerint a jövő évi bérelemelés még csupán az első lépés, ám jelentős, mert szemléletváltást tükröz. Az oktatás finanszírozási rendszerében változást sürgetett, melynek révén a kétcsatornás támogatás állami szereplője viselne nagyobb terheket, és teremtené meg a garanciákat. (...)

(2000. XI. 3.)

Összehangolt érdekvédelem

Közös sajtótájékoztatót jelentette be dr. Kis Papp László, a Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezetének elnöke és Borbáth Gábor, a Pedagógusok Szakszervezetének főtitkára, hogy az általuk képviselt két legnagyobb pedagógus érdekvédelmi szervezet szoros együttműködésre szánta el magát. Megállapodást írtak alá, mely szerint összehangolják céljait, álláspontjukat, fellépésüket, akcióikat. Összetartozásukat erősíti, hogy a két szakszervezet ugyanazon nemzetközi szervezet tagja. Vezetőik kifejezték reményüket, hogy a többi pedagógus érdekvédő is csatlakozik hozzájuk,

lévén, hogy az együttműködés egyik alapelve a nyitottság. Levélben keresték fel a testvérszervezeteket, és már pozitív választ küldött a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete, valamint a Magyar Közoktatási és Szakképzési Szakszervezet. (...)

HEVES MEGYEI HÍRLAP

(2000. X. 13.)

A kormány adós maradt

A Pedagógusok Szakszervezete a magyar közoktatás jövőjéről, illetve a pedagógusok méltó – elismerése érdekében akciósorozatot hirdetett, melynek keretében az ország régióinak nagyobb városai fórumokat szerveznek az érintettek bevonásával (...).

A Hotel Flórán tartott konzultáción (...) vitaindító előadásában Borbáth Gábor, a Pedagógusok Szakszervezetének főtitkára elmondta, hogy amikor a tavalyi költségvetés tervezésekor a szakszervezet letette a bérfelajánlásra vonatkozó elképzeléseit, a kormányzat nem számolt azzal, hogy a tervezett hat százalék helyett az infláció a 10 százalékot is meghaladja. Ezért a kormányzat adósa maradt a pedagógustársadalomnak, hiszen a korrekció elmaradt, s reálbér-emelkedés nem következett be. (...)

A PSZ javaslata, hogy még ebben az évben átlagosan öt százalékkal emeljék meg a béreket, amelyet január 1-ig visszamenőleg kapjanak kézhez a pedagógusok.

A szónok kitért arra is, hogy hiába az Oktatási Minisztériummal való együttműködés, ha az országos érdekegyeztetés teljesen működésképtelen.

A fórum a továbbiakban szakmai vitával folytatódott.

ZALAI HÍRLAP

(2000. X. 20.)

Fel kell(ene) zárkózni

Nagykanizsa. A Pedagógusok Szakszervezete tegnap a dél-zalai városban tartotta országos fórumozatát záró rendezvényét. Ezen Borbáth Gábor, az ágazati szervezet főtitkára hangsúlyozta: az oktatás ügyét súlyának megfelelően kellene kezelni. (...) Kiemelte: a közoktatás felzárkóztatására vonatkozó javaslatot egy évvel ezelőtt adták át az oktatási miniszternek.

(...) A 2000. évet az egyik legrosszabbként tartják számon a pedagógusok: nem növekedett, hanem csökkent a reálkeresetük, az infláció a kormány által prognosztizált 6-7 százalékkal szemben 9,4 százalékra nőtt. A PSZ álláspontja szerint mintegy 5 százalékos bércorrekció kellene csupán ahhoz, hogy a kormány által év elején kilatásba helyezett 2,25 százalékos reálkereset-növekedés valóra váljon. (...) Az alacsonyított infláció problémaköre a két évre tervezett költségvetéssel megduplázódik (...). Amennyiben 2000-ben tisztességes bércorrekcióra kerül sor, akkor 2001-ben – a PSZ ösztönzésére – végre jól érzékelhető felzárkóztató intézkedések valósulhatnak meg. (...) Változatlanul gondot jelent a nem pedagógus-munkakörben foglalkoztatott alkalmazottak köre. (...) A főtitkár elmondta: eredményesek voltak a tanácskozások, az azokon megfogalmazott javaslatokat eljuttatják az illetékesekhez.

Összeállította:

Juhász Olga sajtómenedzser

Az ének ünnepe a Mátra tövében

Nagyszabású hangversenyre került sor november 11-én – a Pedagóguskórusok V. Észak-magyarországi Találkozásaként – Gyöngyösön, a Mátra Művelődési Központban, a Pedagóguskórusok Országos Társasága, a Mátra Művelődési Központ, a Városi és Pedagóguskórus és a PSZ Gyöngyös Körzeti Bizottságának közös szervezésében. Az 1000 éves Magyarország tiszteletére rendezett koncert mind a részt vevő énekkarok számát, mind a változatos, gyerek-, női- vegyeskarok előadta műsort nézvést kivételes módon szolgálta a kitűzött célt és a főlemelő, emlékeztető élményteremtést.

A hangversenyt mintegy beharangozva, *Varga László*, szakszervezetünk érdekvédelmi titkára mondott hangulatos beszédet. A megjelentek érdeklődéssel hallgatták *Pokorni Zoltán* üdvözlő levelét, melyben az oktatási miniszter az ének-zene oktatásának és benne a pedagógusok szerepvállalásának fontosságáról szólt, elismerését fejezve ki a kórustagok elkötelezett munkájáért.

A szereplők és a műsor méltatása helyett álljon itt az énekkarok (velük együtt a kar-nagyok) helynévi rendbe szedett jegyzéke. (A rangos névsor önmagáért beszél.)

Budapesti Lira Énekkar (*Nógrády László*); Budapesti Zrínyi Kórus Egyesület (*Holló Gyula*); Cegléd, Kardos Pál Pedagógus Énekkar (*Holló Gyula*); Csurgó, Cantemus Pedagógus Női Kar (*Peperő Gyula*); Debrecen, Maróthi György Pedagóguskórus (*Kéry Mihály*); Erd, „Szirmok” Pedagógus Női Kar (*Szabóné Bozóki Flóra*); Gyöngyösi Gyermekkórus; Gyöngyös, Városi és Pedagóguskórus (*Kalocsainé Csillik Mária*); Hajdúböszörmény, Városi és Pedagóguskórus (*Kéryné Mészáros Mária*); Jászberény, Palotásy János Vegyeskar (*Bedőné Bakki Katalin*); Pápa Város Bárdos Lajos Vegyeskara (*Fehér Ferenc*); Sárvár, Ifjúsági és Pedagóguskórus Kulturális Egyesület (*Hallerné Horváth Márta*); Tiszavasvári, Városi Vegyeskar (*Gebri József*); Vásárosnamény, Liszt Ferenc Vegyeskar (*Iványi Tamás*).

A zongorán közreműködő *Várallyai Ágnes* és *Kéry Tamás* kitűnő játéka ugyancsak hozzájárult a hangverseny sikeréhez.

Méltán illeti köszönet a szép találkozó megszervezésében és zökkenéstelen lebonyolításában áldozatosan részt vevő gyöngyösi kollégákat, és azokat a különféle intézményeket, amelyek anyagi és erkölcsi támogatásukkal lehetővé tették az ünnepi találkozó létrejöttét.

A Mentor novemberben

Lépést tartani az oktatás-nevelés mindennapjaival – ez a törekvés tükröződik a *Gyarmati Szabó Éva* szerkesztette Mentor oktatási, egészség- és életmódmagazin novemberi számában is. Csak néhány példát! *Árok Antal*, a PSZ szervezetpolitikai titkára találó cikkel cáfolja – a költségvetési vita kapcsán – azt a téves nézetet, hogy a pedagógusok – érdemtelenül – a magyar társadalom túlfizetett rétegét alkotják; éppen az ellenkezője igaz. A szakoktatás megújulásának jegyében írta meg riportját *Fukk Enikő* az újpesti Kozma Lajos Faipari Szakközépiskoláról. „A nő a katedrán is nő” a címe annak a beszélgetésnek, melyet *Körmenyi Zsuzsa* folytatott *Dőry Virág* színésszel és jelmeztervezővel. Kétoldali színes szöveg emlékeztet a ráckevei Ady Endre Gimnázium fennállásának fél évszázadára. A Továbbképzés rovat témája: Az informatika mint módszer, *Gönczöl Enikő* tollából. A tartalmat összegezve a folyóirat oldalain pedagógus, diák, szülő egyaránt talál olvasnivalót.

Mindezt dúsítja a tankönyvkritikai melléklet, a *Támpont* konkrét segítsége.

A szerkesztőség címe: 1068 Bp., Városligeti fasor 10. Tel./fax: 352-7108.

Az immár két éve alakult Pedagógiai Lapok Egyesülete (PELE) régi tervét valósította meg

azzal, hogy szeptemberben megalakította

AGORA KLUBJÁT,

amelynek ideiglenesen a Pedagógusok Szakszervezete (1068 Budapest, Városligeti fasor 10.) ad otthont minden hónap utolsó csütörtökén, délután fél 6 órától este 8-ig.

A legközelebbi találkozás időpontja: november 30., 17.30 óra.

Meghívott vendég: *Pokorni Zoltán* oktatási miniszter.

További időpont: december 28., előszilveszter.

Többek kérésére jelzi az elnökség: a később érkezőket is szeretettel várja, bármikor bekapcsolódhatnak a programba.

Ezt a klubot – nevének megfelelően – szabad, kötetlen beszélgetések színhelyévé szeretnék tenni, ahol a tagság, illetve a résztvevők dönthetnek a programokról.

HÍREK

• **Világsiker.** A magyar résztvevők mind-egyike érmet lett (5 arany, 8 ezüst és 6 bronz) a különféle szaktárgyakból (kémia, fizika, matematika és informatika), más-más országban rendezett nemzetközi olimpián. A nyerteseket és főkészítő tanáraikat minap ünnepélyesen köszöntötte a Parlamentben *Orbán Viktor* miniszterelnök és *Pokorni Zoltán* oktatási miniszter. Szakszervezetünk tagsága nevében a versenyzőknek tanulmányaik folytatásához sok sikert, a kollégáknak pedig további eredményes munkát kívánunk.

• **Csereprogram.** Október 24-én magyar-török oktatási és kulturális csereprogram aláírására került sor Budapesten. A 2000-2003-ra szóló megállapodás elsősorban a törökországi hungarológiai és magyarországi turkológiai stúdiók támogatását teszi lehetővé – főként a felsőoktatás szintjén, de tankönyvek cseréjéről, testvériskolai kapcsolatok létesítéséről is szó esik benne.

• **Educatio 2000.** E címmel az Oktatási Minisztérium november 17-19. közt nagyszabású, gazdag programú oktatási szakkonferenciát és vásárt rendez, melyen a pedagógiai sajtó keretében szakszervezetünk központi lapjával is találkozhatnak az érdeklődők. Az első nap konferenciák, előadások, bemutatók szerepelnek a műsorban – az iskolák tanárai és vezetői részvételével –, a második és harmadik napon a nagyközönség előtt is megnyílik a kapu.

• **Nevelés a szabadidőben.** Az új évezred első pedagógiai tanácskozásaként a Zánkai Gyermek- és Ifjúsági Centrumban 2001. január 18-20. között ötödik alkalommal rendezik meg a zánkai pedagógiai napokat. A résztvevők a szabadidő-pedagógia szerteágazó kérdéseivel foglalkoznak. Érdeklődni, illetőleg jelentkezni a konferenciára a 87/568-577 vagy 87/568-595-ös telefonszámon lehet 2000. december 20-ig.

• **Nemcsak a fővárosiaknak.** Most jelent meg a Fővárosi Pedagógiai Intézet immár 36. évfolyamát megért szakmai folyóiratának, a *Budapesti Nevelőnek* 2-3. összevont száma, *Balogh László* felelős szerkesztő gondozásában. Rovatai rendre olyan írásokat ölelnek föl, amelyek a ma pedagógusát ugyancsak érdeklik szerte az országban, akár az elmélet, akár a gyakorlat köréből merítenek. Nem egy közülük egyéni felfogást képviselve vitára készítet, de épp ezért érdemes elolvasni.

• **Pályázati felhívás.** A Tempus Közalapítvány/Socrates Nemzeti Iroda két pályázatot hirdet: egyrészt közoktatási szakemberek számára közoktatási pályázatok, másrészt nyelvoktatási szakembereknek nyelvoktatási pályázatok bírálatára felállítandó szakértői listára való kerüléshez. Az első pályázatról *Szabó Edina*, a másodikról *Jánosik Orsolya* (mindkettőjük telefonszámai: 210-5747 vagy 210-9700, fax: 210-9701) nyújt felvilágosítást.

LÉPJ BE AZ MKB NYUGDÍJPÉNZTÁR PEDAGÓGUS TAGOZATÁBA!

A Magyar Külkereskedelmi Bank (MKB) Nyugdíjpénztára az egyik legmegbízhatóbb hazai nyugdíjbiztosító, amelynek tagozatként része a korábbi Pedagógus Nyugdíjpénztár is. Több mint százezer tagja van, s vagyona intenzíven gyarapodik, jelenleg mintegy 22 milliárd forint. Önkéntes és magán-nyugdíjpénztári ága egyaránt biztonságosan alacsony költséghányaddal, magas hozamokkal működik.

- A befizetett összeg egyéni számlán halmozódik, s a nyugdíjpénztár eredményes befektetései révén is gyarapodik. Az állami nyugdíjtól eltérően örökölheto is.
- Az önkéntes nyugdíjpénztári megtakarításokat ma is jelentős (30%-os) adókedvezmény támogatja, s a tagdíj egészét vagy egy részét a munkáltató (intézményfenntartó) járulégmentesen átválthatja.
- Az MKB Nyugdíjpénztár tagjai kedvező banki szolgáltatásokat is igénybe vehetnek. A befizetések nemcsak az idős kor biztonságát szolgálják, hanem egyúttal a legeredményesebb hosszú távú befektetések is. Az adókedvezmény és a realizált hozam együttesen többszöröse a banki betétek, értékpapírok kamatának.

A havonta rendszeresen fizetett (bérből levont) önkéntes nyugdíjpénztári tagdíjak az adókedvezmény adta lehetőségeket megközelítően sem merítik ki. Különösen idén, hiszen a munkáltatók által fizetett havi tagdíj-hozzájárulás után most már nem lehet szja-t visszaigényelni, csak az egyéni befizetések és az eseti munkáltatói támogatások után. *Ezért most, az év végén érdemes eseti befizetésekkel is élni, hogy az adókedvezményt a lehető legnagyobb mértékben kihasználjuk.* Hiszen az év végén befizetett összeg 30 százalékat viszonylag rövid időn belül (az adóbevallás beküldését követően) az APEH visszafizeti, miközben egyéni számlánkon a teljes összeg hozamot termel. A 30 százalékos adókedvezmény igénybevételenek értékhatára 100.000 forint (1958 előtt születetteknek 130.000 forint). Azaz 333 ezer forint (illetve 42 évnél idősebbeknek 433 ezer forint) összegig lehet az adókedvezményt maximálisan kihasználni.

Akinek van megtakarított pénze, vagy munkáltatójától jutalmat kap, annak tehát érdemes december közepéig nyugdíjpénztári számlájára ezt az összeget befizetni. Amennyiben a munkáltató a „jutalmat” eseti támogatásként közvetlenül a nyugdíjpénztárba utalja, úgy ez után is visszaigényelhető az szja 30 százaléka. A befizetések átutalással és csekken is érkezhetnek. Csekkeket az MKB Nyugdíjpénztár ügyfélszolgálatától (1051 Budapest, Szent István tér 15. Tel.: 268-7001, 268-8270), és a PSZ Országos Irodájától (1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Tel.: 322-8456) lehet igényelni. Ugyanitt belépőket, átlépőket is fogadunk.

ÚJABB LEHETŐSÉG: AZ MKB PEDAGÓGUS-SZÁMLACSOMAG

A Magyar Külkereskedelmi Bank (MKB) saját lehetőségeinek keretein belül – értékelve társadalmi szerepüket – segíteni kívánja a pedagógusokat pénzügyeik intézésében. Ezért a Pedagógusok Szakszervezetével együttműködve e tanév elejétől pedagógusigazolvánnyal igénybe vehető, kedvezményes szolgáltatáscsomagot kínál a nevelés-oktatás „mestereinek”.

Hogyan vehető igénybe a pedagógus-számlacsomag, illetve hogyan juthatunk hozzá az MKB VISA Electron Pedagóguskártyához? Milyen előnyökkel jár mindez?

- A pedagógus-számlacsomag a pedagógusigazolvány felmutatásával bármelyik MKB-fiókban igényelhető. Belépési és tagsági díj felszámolása nélkül két bankkártyához (egy fő- és egy társkártyához) juthatnak a jelentkezők. Igény esetén tehát egy számláról költhetnek hozzátartozójukkal, s mindkettőjük számára kényelmes vásárlási lehetőség nyílik itthon és külföldön. Hazánkban több mint tízezer kereskedelmi és szolgáltatói helyen vásárolhatunk. A kártya az MKB és az Euronet 400 ATM-jében használható kedvezményes készpénzfelvételre. (Természetesen más itthoni és külföldi bankautomatáknál is használható a kártya.)
- Az MKB Pedagógus-számlacsomag kedvezményes általánydíjjal (400 helyett 150 Ft/hó) vehető igénybe, s ennek birtokában olcsóbb a közüzemi és egyéb szolgáltatói díjak átutalása is (a standard díj 50 százaléka, 15 Ft/átutalás).
- Az oktató-nevelő munkával járó pénzügyek külön kezelésére (pl. osztálypénz) is lehetőség nyílik az erre a célra elkülönített számlán. Igény esetén a forintbankszámla mellett devizaszámlák és értékpapírszámlák is nyithatók, a forintbankszámlához hitelkeret is kapcsolható, illetve az erre a célra fenntartott számlán a házastárs jövedelme ingyenesen jóváírható. Emellett természetesen az MKB egyéb szolgáltatásai is igénybe vehetők.
- Az MKB Pedagógus-számlacsomag, kártya birtokában a Könyvtárellátó Kht. által forgalmazott könyvek vásárlása esetén 30% kedvezmény jár. Ez egyaránt érvényesíthető megrendelés és vásárlás esetében (Kódex Könyvruház, 1054 Budapest, Honvéd u. 45. Tel.: 331-6350).

A szolgáltatásokkal kapcsolatos további információkhoz lehet jutni az interneten (www.mkb.hu), a következő telefonszámokon: 327-8666, 317-9557, 317-2663, valamint minden MKB-fiókban. A Pedagógusok Lapja és a Mentor magazin időről időre tájékoztatást ad mind a banki, mind a nyugdíjpénztári szolgáltatásokról. Az alapinformációk, valamint más fontos érdekvédelmi-szakszervezeti információk elérhetők a PSZ internetes honlapja (www.pedagogusok.hu) révén is.